

városrész erre kiválóan alkalmas. A Béga folyó mindenütt érinti s nagyobb részt magán kertekből áll, melyek itt máris kellemesebb tartózkodást biztosítanak.

A „casino-sétány“ a kis- és nagy hid közt terjedne s a népkertet a casino-kerttel kapcsolná egybe, s mintegy tizenhárom magán kert és néhány parasztház helyén lenne nagyobb áldozattal létesíthető. E sétány közép nagyságú volna s a magas paron árvízmentes.

A „begaparti sétány“ a kishidtól lefelé mindenütt a vízmentén létesítenék.

Központját a jelenlegi vágóhíddal szemben levő nagy terület képezné, a hol nyárfa-erdő ültetnének. E rész tavasszal rövid ideig víz alatt áll, de a nyárfa erdőt ez annál hatalmasabb, bujább tenyészetre indítaná. E sétány létesítése céljából szükséges volna a kishidtól a kocsolya pályáig terjedő löherés, krumpis és káposztás kerteket, melyeket a város magánosoknak bérbe ad valódi rendeltetésüknek visszaadni s parkirozni.

A hajózási ügynökség izléstelen raktárát lebontani s helyébe fenyők s gesztenyék közé egy kis kioszkot létesíteni, mely a regatta házzal egy épülettestet képezhetne. Sőt miután a regatta egylet új-csarnokot szándékozik felállítani, oly módon, hogy jelenlegi kocsolya-házát lebontja s csónakházát izlésesen átalakítja úgy, hogy ott a kocsolyázóknak melegező terem s egy salon állana rendelkezésükre, az emeleten öltöző termék, s a másik szárnyban torna és vívó terem nyernének helyet, — a kioszk kérdés legegyszerűbben úgy nyerhetne megoldást, ha az egylet külön szárny épületben adna helyiséget e célra is, s ezáltal a kocsolyázó közönség igényei is fokozottabb mértékben nyernének kielégítést.

Nagy tévedés azt állítani, hogy ez új

mán számították a távolság és haladás fordított arányait.

A kigyulladt esthajnali csillag végre odavezérelt a jászolhoz, hol terített asztal, ölelni vágyó tárt karok és „Rákóczy“ várakoztak reánk. A sötét estbe szédítő nafta láng zúgott, vakító fényt szórva szét, lobogó-dísz lengett a szélben s hajóponyvákból dískrék spanyolfal vont határt a „társaság“ s a „nép“ között. Szóval ügyesen volt ott elrendezve minden!

Mikor az első hajó révbe ért mozsárdurrogás adott hirt s a titeli amazonokból álló hölgy-négyes víg evezőcsapásokkal sietett a fogadásra s felemelt lapátokkal tisztelgett. Másik két csónak a „Gogó“ elé hajózott, melynek ifju erői „feltörve bár, de fogyva nem“ húzták szép terhüket a Begán.

„Minden hosszúnak van vége,“ mondta egy ókori bölcs s ilyenformán a mi kirándulásunk is célzott ért, de hogy a titeliek vendégszereteten „hajót tört“, annak okai az okai.

A délutáni evezést egész éjen át tartó tánc és multság követte. Szörnyű küzdelem volt! Az asztalra kerülő étkek ellen irtó háború, a fáradság ellen táncz, az álom ellen vígasság, a zene ellen szélzúgás küzdöttek. Kibékült minden szenvedély s baráti ölelésbe olvadt.

... Mikor a kelő nap fénye a szegénytől kipirosodva, hogy nála előbb is kelt fel valaki (a manóba, le se feküdt) a horizonton megjelent, halottak és sebesültek feküdtek a csataterén. A sebesülteket kocsira tették az irgalmas szívek s hozták haza. A halottak ott maradtak, jó helyük lesz fenn a temetőben, a halmok tetején...

Titel, örökké „szomjuhozó“ bosszút esküdt ezért neked a — „limonádé“ vármegye!

Kópé.

sétány esetleges megnyitásánál a „Torontál“ regatta egylet háza és kocsolyapályája mai helyén meg nem maradhatnak. Ez egylet százakat áldoz telenként, hogy kocsolya pályáját, mely városunkban egyetlen és kitérően hozzáférhető helyen áll, fenntarthassa. Keresve sem találhattunk volna e célra külön helyet s ennek megszüntetése a város kocsolyázó közönségét legkellemesebb téli szórakozásától s legegészségesebb testmozgásától fosztaná meg! De a pálya nyáron is szépen gondozott, zöld pázsitján lawntennis pályák állítják fel, melyeken városunk legjobb társasága játszik s vendégeket is szívesen lát. Az egylet által elfoglalt kis terület tehát az új sétánynak csak díszére s előnyére szolgálhat s csak a „vaskalaposok“ felfogása szerint áll utban, igen, mert nekik minden sport szálla a szemükben! Tessék a kocsolyapálya mellett huzódó utczát feltölteni, rendezni s szép kettős fasorral beültetni, ez a legtermészetesebb kapocs ama folytatódó sétányhoz, mely a tulajdonképeni liget jellegét bírja s a jelenlegi Steigerwald-féle uszodától (mely persze ez esetben mai helyén nem maradhat) egyenes vonalban a Bégaparti-vasut-állomás irányában s a Béga folyam közti területen létesülne. Itt volnának a jelenleg kevésbé művelt s néhol gabonával bevetett kertek kisajátítandók s részben fasorokkal részben facsoportokkal beültetendők. Itt oly alkalmas hely áll a város rendelkezésére, hogy annak megszerzésénél s mielőbbi beültetésénél minden percznyi halasztás a legvétkesebb mulasztást képezi. A városnak most kell már a helyet birtokába venni, most kell tervszerűleg fásítani, hogy azután egy-két év multán már árnyat adjon a megnyitandó sétány.

Itt persze megint egy áldozat kívántatik s ez a vágóhid. Ez a kimondhatlan büzt terjesztő ragályfészkek jelenlegi helyén, ily élénk forgalmi ponton úgy sem maradhat. Vagy továbbra is szándékozik a város bölcs tanácsa lakosságának egy harmadát (mert hisz még mintegy 5 kilométernyire terjed a vágóhid alatt a város) a vágóhid moeskától megfertőztetett vízzel látni el? Bizonyára nem! A vágóhid jelenlegi helyisége a hajózási ügynökség céljaira jól átalakítható s új vágóhid a vasuti hid felé létesíthető.

A fő cél mindenestre a közegészség érdekeinek kellő megvédése. A munkától kifáradt emberiség üdülni óhajt s ehhez első kellék a jó levegő. Minden fejlődő város kiváló gondot fordít arra, hogy polgárainak üdülni helyekről is gondoskodik. Csak épen Nagy-Becskerek alszik? Csak épen itt maradjon por, büz és gyilkos hőség?

Nem célja e közleménynek szemrehányást tenni az eddigi tétlenségért, mert hisz a cselekvéshez az akaraton kívül pénz is kell, — csak a célzott akarjuk mielőbb ki tűzve látni, hogy feléje lassan bár, de haladjunk!

S mi a helyett, hogy haladnánk, a visszacsés örvényéhez közeledünk. A város északi részén, a kincstár jókora darab erdeje fogja fel a végtelen síkság rekkenő hójét. E hely sétálásra messze ugyan, de egészségügyi szempontból igen fontos szereppel bír; — a magas kincstár az erdőt eladni óhajtja, s ha ez erdő ily módon kivágatik, a késő bánat mítsem fog használni. Talán jó volna az erdő további meghagyása végett a magas kincstárt megkeresni s annak

szükségességéről meggyőzni? S talán jó volna a tél folyamán az első lépéseket megtenni a begaparti sétány létesítésére is?

Vagy talán jobb lesz még várni?

A siketnémák Temesvár-városi iskolájának rövid története,

tekintettel a siketnémák ügyére Magyarországon. Irta: Schaffer Károly, temesvári nép- és siketnéma iskolai igazgató.

Nem közönséges chablonszerű értesítő, vagy egy intézet száraz történeti leírása e beküldött kis könyvecske, hanem a fogékony szívnek véghetetlen gyönyört nyújtó oly emléklap, mely büszkén hirdeti szerzőjének és a körje csoportosult lelkes emberbarátoknak a gyomorultak gyámolításában kifejtett dicséretes munkálkodás fényes eredményét.

„A szerencsétlenek legszerencsétlenebbjei!“ Igy nevezi Schaffer azon szánandó tagjait az emberiségnek, kiket mostoha sorsuk a szellemi fejlődés alapfeltételétől: a nyelvtől fosztott meg. E „legszerencsétlenebbek“ ügyét szolgálja önfeláldozóan, lankadatlan szorgalommal már egy negyed század óta s buzgó fáradozásainak gyümölese ama 6 tan-erővel bíró „Temesvár-városi siketnéma“ iskola, mely az elmúlt tanévben az ő igazgatása alatt 36 ily szerencsétlent részesített a nevelés áldásaiban. Ez iskolának immár 6 éves multja van és az előttünk fekvő könyvecske tulajdonképen az elmúlt 6 évről szóló igazgatói jelentés. Csakhogy a szerző lángoló ügyszeretete nem elégedett meg azzal, hogy száraz statisztikai adatokkalszámoljon be működéséről; ő a kedvező alkalmat felhasználván, védenzei iránt általános érdeklődést ébreszt s azok ügyét a jótékony-ságot gyakorló emberiség gondoskodó figyelmébe ajánlja.

A bevezető sorok eszünkbe juttatják, mily büszkén hirdeti az ujkor magasztos elvét: „Deus est Caritas!“, hogy napról-napra impozánsabb módon nyilvánul ugyan az emberszeretet, a könyörületeség ama nagyszerű jótékony-célú intézmények és alapítványokban, melyek hivatják a szenvedők sorsát enyhíteni, de e téren a teendők oly óriási halmaza vár még, hogy az eddig gyakorolt jótékony-ság nyomtalanul merül a nyomor óriási tengerébe. Mily megdöbbenő adatok szolgálnak ennek illusztrálásul! Hazánkban a siketnémák száma (az 1880 iki népszámlálás adatai szerint) 19.874, kik közül alig 300 részesül a nevelés áldásaiban! Alig 300-nak nyújtatik a szellemi közvetítő organuma, a nyelv, a többi 19.574 pedig — látóképessége daczára — egész életén át nélkülözi a szellemi és fizikai világot, éltek ezen rövid két szóból áll: „Örök sötétség.“

A mily megdöbbenő ez adatok, oly megható ama kép, melyet Schaffer a siketnémák sorsáról nyújt, s melyben a leghűbb színekkel eseteli azok fizikai és szellemi életét „A miveletlen siketnéma — mondja többek közt — emberi alak emberiség nélkül; emberi alak szellemi fejlődés nélkül; emberi alak emberi érzés nélkül, emberi alak emberek közt a nélkül, hogy azokkal érintkezhetnék; emberi alak, ki a teremtmények legszánandóbb fokán áll: ő ember, de nem akezeptált ember a törvény és társadalom emberei között. Előtte még a fény is sötét, a megfogható elérhetetlen, szóval: élet, élet nélkül.“ Ily megható képek kapcsán teljes objektivitással vázolja a hazai siketnémák ügyének jelen állását. Az itt nyújtott hiteles adatok közt ránk nézve legérdekesebb az, mely szerint Torontál-megye siketnémáinak száma 462, kik közül siketnéma iskolába jár 5—6.

Fejtegetései további folyamán vázolja a) a siketnéma oktatás célját, b) általánosítását és c) az általánosítás módzatait. Végül pedig 12 pontban összefoglalja javaslatait, melyek tenorja: a törvényhatóságok egyenkint, vagy az állam az ország különböző részein elegendő számú siketnéma iskolákat.

A könyvecske második részében a „Te-

mesvár-városi siketnéma iskola" rövid történetét találjuk. Az intézet — mint Schäfer írja — 1865—1884-ig magánintézet volt s csak 1884-ben ruházattal fel nyilvános jelleggel s lett Dr. Telbisz Károly buzgólkodása folytán városi iskola. Részint lelkes emberbarátok, — kik közt első helyt említendő a boldog emlékü csanádmegyei püspök: Bonnaz Sándor 20 000 frtnyi hagyományával, — részint a városi képviselőtestület áldozatkészsége örök időkre biztosította ez intézet fennállhatását s lelkes igazgatója most oly tervezetet dolgoz ki, mely szerint az intézet „tápitézettel“ volna egybekötendő s annyira kiszélesítendő, hogy abban a községek csekély megterhelhetése mellett, Temes, Torontál és Krassó-Szörénymegye összes siketnéma tankötelesei részesülhessenek a nevelés áldásaiban. (E tervezetet Tek. Szerkesztő úr szives engedélyével a „Torontál“ egyik közelebbi számában ismertetem)

Az érdekes könyvecske befejező része az intézet 6 évi értesítőjét foglalja magába, a melyből azonban nagy sajnálatunkra az intézet évi költségvetése kimaradt.

Végig olvasván az 52 oldalt, önkéntelenül is felsóhajtunk: „gazdag megyénk szép központja, Becskerek, mikor épül falaid közt ily gyöngye a humanus intézeteknek!“

G.

A tanítók nagy-gyűlése.

Magyarország néptanítói hosszú 12 év letelte után ismét nagy-gyűlést tartanak Budapesten Szent István napján. 22 ezer tanító, 4000 tanítónő, 1000 kisdédvönő s mintegy 2000 a népoktatásügy iránt hivatalosan is érdeklődő képezési tanár, tanfelügyelő, árvaatya, nevelő s hitoktató, egyszóval közel 30,000 oly egyén, kik a magyar nemzet kulturális fejlődésének nem munkájában tetteleg résztvesznek, küldik el legkiválóbb tagjaikat erre az egyetemes gyűlésre, a melyen, mint az előbbeni hasonló gyűléseken is, bizonyonyal nem fognak hiányozni más lelkes férfiak sem, kik átérzve a népoktatás ügyének nagy fontosságát, mindenkor megjelennek ott, a hol közoktatásügyünk fejlesztésének legfontosabb tényezői összegyűlnek, hogy aggódó orvosok gyanánt meg-megtapintsák azt az úteret, mely százados küzdelmek között elgyengült s ellenségektől körülvevett nemzetünk megizmosodásának, a századunkban már mindenhatóvá lett népműveltségnek lüktetéséről tesz tanúságot.

Közmondásossá lett már hazánkban a tanítók szomorú anyagi helyzete, alkotmányos életünk kezdetétől szakadatlan sorozatban hangzik fel a panasz, hogy külföldi lovakért százezreket s a katonaság fegyvereinek javítására milliókat adunk évenként, míg a népoktatásügyre fordított összegeknek egy pár ezer forinttal emelése is nagy erőfeszítésbe kerül. Mindamellett ki merészeli állítani, hogy az a napfény, melyet egykor b. Eötvös József felgyulasztott s mely a népoktatásügy fontosságát oly közérthetővé tette, ma már halványodik s a nemzet jobbjai már közönyösekké lettek iránta? Nem. Nehéz politikai s társadalmi viszonyaink között akarunk ellenére vergődünk gyakran nem kedvelt utakon, de nincs többé senki, ki a nemzet zömének művelését ne tartsa nemzeti feladatnak s nem lesz többé oly időszak, midőn kicsinylőleg beszéljenek az iskolák hatalmáról.

Lélekemelő példája ennek az emelkedett köztudatnak a tanítók egyetemes gyűlése is. Az ország kormánya, fájdalommal bár, de megkötött kezekkel tagadta meg azt a pár ezer forintot, mely a gyűlés rendezésére szükséges volt; felkelt a művelt társadalom s pár hét alatt krajezáros adakozásokból összegyűlt ez az összeg teljesen. Volt-e valaha Magyarországon gyűlés, melynek céljaira egyesek annyit adakoztak? Nem az első eset-e az, hogy a kormány vezérférfiai, egy gróf Szapáry Gyula s gr. Csáky Albin, mint magán emberek, saját filléreikkel igyekezzenek pótolni azt, a mit mint kormány-

férfiaknak meg kellett tagadniuk? A közszellem hatalma az, azé a közszellemé, mely ma már világosan tudja, hogy a nemzetlet varázssereje a közművelődés s melynek hatalma alatt mély értelműnek tűnik fel korszorus irónknak, Jókainak ismert mondása: „Magyarországot még egyszer meg kell hódítani, s e nagy feladat a néptanítókra vár.“

Lázasan működő korunkban napról-napra következnek a gyűlések s az egyetemes gyűlések sem tartoznak a ritkaságok közé. Sokan látszólag méltán kérdehetik tehát: vajjon nem tulságos-e ez a nagy zaj egyetemes gyűlést s nem egyesek, habár jóakaratu, tulbuzgalma idézte-e elő azt az áldozatkészséget is?

Vannak korszakok, midőn hazánkban felgyulad a szalmaláng, de az a tartós érdeklődés, melyet a társadalom az egyetemes tanítógyűlések iránt mutat, a nép tagadhatlan politikai ösztönének eredménye, annak az ösztönnek, mely egykor a rabszolgaság napjaiban az Akadémia alapításával s Kazinczy-ünnepkel tisztán társadalmi uton egy nagy lépést tett előre, melyet azontul a hatalom bírlalói sem ignorálhatnak többé, annak a politikai ösztönnek, mely feljajdult a nemzeti zászló megsértésekor s mely a Kossuthok és Deákok nagy műveit diadalra jutatta.

Sokat irhatnánk az egyetemes tanítógyűlések működésének gyakorlati sikereiről. Elmondhatnók, hogy ezek teszik általánossá a tanítók önszegélyző törekvéseit az Eötvös-alapot, árvaházat, melyek ma annyi jótékonyt gyakorolnak, ezek tették lehetővé a tanítói nyugdíj-alapot, mely ma, keletkezése után 15 évvel már 8 millió forint felett rendelkezik, ezek hívták fel a közfigyelmet a magyar nyelv tanításának szükségességére a népkönyvtárak fontosságára, a hitoktatás reformjára s más fontos kérdésekre. De ha mindezt elmondanánk is, nagyon keveset állítanánk, mert ugyanezeket az egyes tanítóegyletek s a szépen virágzó tanügyi sajtó is felkarolták. Az egyetemes tanítógyűlések jelentősége más s sokkal nagyobb. Nem az egyes határozatok döntők e gyűlésen, nem kérdések tárgyalása: az ily nagygyűlések politikai fontosságú jelentősége az, hogy eszméket ad irányadóknak, hogy egyesíti a népoktatásügygel foglalkozókat s kapesokat létesít azok között, kik a jövő nemzedék hivatott nevelői.

Hét főbb nyelv s hét különböző hitfelekezet darabolja szét belső ellenségeként gyenge nemzetünk fiait apró csoportokra. Az egyes megyei s kerületi tanító egyesületek e szétválasztó elemi erők hatása alatt igen gyakran előszeretettel keresik azt, a mi elválasztja e hazában a polgárt s a szak-sajtó sem képes mindig felülemelkedni e korlátolt felfogásmódon. Itt azonban, az egyetemes gyűléseken mindenkor győzött s győzni fog a népnevelőknek hivatásukkal összefüggő idealismusa s tiszta kulturpolitikai eszméje. Magyarország tanítói az egyetemes gyűléseken csak magyarok, csak emberek akarnak lenni, a lelkesedés elemi erejével szemben elnémul a nemzetiségi s felekezeti zavaró hang s az a népnevelő, ki otthon a kicsinyes hatalmakkal küzd, a görög rege Antaeusaként erőt merit itt az egyetemes gyűléseken, hogy világosabban lássa eszményképét, midőn Kárpátoktól Adriáig egy lesz a magyar, midőn a műveltebb s jobbá lett társadalom azt fogja első sorban keresni, a mi az embert közelebb hozza az emberhez, hogy új-új eszméket valósítva meg ne csak ott tul a ködös jövőben keresse az emberi boldogságot.

Nem kicsiny, nem mulékony erkölcsi hatalom tehát az egyetemes tanítógyűlés. Az a harmincezer egyén a jövő nemzedék nevelője, a kulturpolitikuskok reményei bimbójának fejlesztője. Jobbjaik látják a hiányokat, sajnosan érzik, hogy ma a magyar tanító csak kis gyermekek oktatója, de nagy feladatát, a nép tömegének nevelését még alig kezdhette meg. Itt az egyetemes gyűléseken hintik el az új eszméket, törnek új-új réseket. S majd egykor évtizedek mulva, midőn hazánkban is uralomra jut a közművelődés s emberszeretet hatalma, mi-

dőn nem kell sötét gyanuval vagy épen ellenszenvvel tekintenünk polgártársaink ezreire, a művelődéstörténelem írója sok más tényező mellett a tanítók ünnepi összejöveleire is fog utalni, mint egyik tényezőre, mely az egykor felekezettek s nemzetiségek szerint megoszlott s nagy tömegében műveletlensége miatt közönyös magyart emberré s valódi magyarrá tette. Kinek megadatott látni, rokonszenvvel nyújtja kezét az uttörők ünnepi összejövele felé: a nemzetlet megszilárdulásának egy-egy örövendetes szivdobbanása ez.

György Aladár.

IRODALOM.

Határidő-napló. Somlyói V. Ignác kir. bírói vjhajtó és a „Bir. Végreh. Közlönye“ felelős szerkesztője, tapasztalva, hogy a használatban lévő kezdetleges szerkezetű és kiállítású tárgyalási napló használata mennyi kellemetlenséggel, fennakadással, idővesztéssel, hátramaradással járt, általa szerkesztett „Határidő-naplót“, ad ki és, hogy nem végzett hiábavaló munkát, hogy hasznos szolgálatot tett az egyes hatóságoknak, ügyvédeknek, kir. közjegyzőknek, a jogkereső közönségnek, — azt az igazságügy- és belügyminis-terium, valamint igen sok magasrangú köz-igazgatási és törvénykezési hivatalnok véleményei eléggé igazolják. A határidő-naplóval kapcsolatosan „sürgéti naplót“ is ad ki a szerző. A naplók kiadását az e szakban hazánkban elsőrendű „Deutsch M. féle mű-intézet Czettel és Deutsch“ budapesti cég vállalta el. Mindkét napló finom papíron nyomtatva, erős, izléses vászonkötésben f. évi október végén pontosan meg fog jelenni. A „Határidő és sürgéti napló“ ára előre megrendelőknél 2 frt 50 kr., bolti ára 3 forint; a „Határidő napló“ pedig 1 forint 60 kr. illetve 2 frt 30 kr. Előre megrendelőknél azon megrendelők fognak tekintetni, kik a szükséges számú naplopéldányokat sajtó alá kerülése előtt, vagyis f. évi augusztus 15-ig rendelik meg.

HIREK.

Ő felsége a király születésnapja alkalmából a helyb. izraelita hitközség előjárósága f. hó 17-én délután 6 órakor ünnepélyes istentiszteletet rendez.

*

Eljegyzések. Jekelfalvi és margitfalvi Jekelfalussy Zoltán cs. és kir. kamarás, m. kir. pénzügyminis-teri fogalmazó, cs. és kir. tartalékos dzsidas főhadnagy eljegyezte Herkulesfürdőben sipeki Balás Irmát, Balás Iván tart. huszárhadnagy nővérét. A boldog menyasszony szerető testvére sipeki Balás Iván, hasonló értelemben jelenti az igaz szeretet által eljegyzett két szívnek az ol-tár előtt a pap áldása által megerősítő frigyét, a melyhez mi, szeretett nőmmel együtt, a kiket a korán elhunyt s felejthet-ten anyához a vonzalom és szeretet soha nem múlt érzelmei csatoltak csak annyit kívánunk, hogy boldogságuk és megelégedésük hosszú éveken át fenntartsa azon örömeiket, melyeket a feledhetlen anya fenn az égben és mi lenn a mulandóságban, a két szerető sziv boldogsága felett érezünk azon családdal együtt, melynek körében a jegyesek most érezik a földi élet legmagasztosabb és költőibb örömeit. — Dr. Perisics Zoltán Nagy-Becs-kerek város főjegyzője, e hó 6-án eljegyezte Napholtz Irén kisasszonyt, Napholtz Ágoston helyb. ismert vállalkozó és ács-mester leányát — Petrovics János honv. huszárfőhadnagy, dandár segédtiszt, jul. hó 31-én Gyurgyevon (Romániában) eljegyezte Fulg Adeline kisasszonyt, Fulga Döme földbirtokos leányát.

*

Kinevezések. Hertelendy József megyénk főispánja kinevezte Vogel Dezső végzett jogászt megyei közig. fogalmazó gyakornokká a központba. A n. becskerek-i pénzügy-igazgatóság: Mautska Gyula siklósi és Schöbel Jenő nagy-becskerek-i adóhivatali gyakornokokat a módosi, Hügel János nagy-

kikindai adóhivatali gyakornokot pedig a nagy-beckereki adóhivatalhoz ideiglenes minőségű VI. osztályú adótisztekké nevezte ki.

*

A torontáli helyi érdekű vasutak. Szécsány-nagy-margitai szárnyvonalának Nagy-Margita állomásról kiágazólag Versecczig vezető helyi érdekű vasut iránt Baross Gábor kereskedelemügyi miniszter a közigazgatási bejárásról felvett jegyzőkönyv tartalmát jóváhagyólag tudomásul vette.

*

Regatta kirándulás Titelbe. A n.-beckereki „Torontál” regatta egyesület igen sikerült kirándulást rendezett e hó 3-án a titeli társaság szíves meghívására folytán Titelbe. A kirándulók 3 csónakon következőképp indultak: „Gizus-on” Zombori Rónay Jenő kir. tanácsos, alispán, az egyesület elnöke és neje, szül: Pattányzky Olga uró és Antalfy Zsiros Mihály és neje szül: Kp. Kovács Vilma uró; — a „Gogon”: Filkovich Boldizsár és Hadfy Károly evezősök, Tárcazy Ferencz és neje, Kluge Károlyné és Mazur Anuska mint vendégek; — az „Olly“-n: A Zsiros Imre, Knáb Ádám, Mesterovics Pál és Kp. Kovács László evezősök és Kluge Károly ur mint kormányos. A nagy ellenszél és oszonnázás folytán a d. u. fél 3 órakor indult csapat csak alkonyattal ért Titelbe, hol százakra menő közönség igen zajos fogadtatást rendezett az érkező vendégek tiszteletére. Több csónak is fogadta az érkezőket, melyek közt legérdekesebb a hölgyek négyvezőse. A szabadég alatt rendezett multság, melynek folyamán több sikerült toast is mondatott a társaságok összetartása és további barátságára, csak világos reggel ért véget, mikor a n.-beckerekiek a szíves vendéglátás kellemes emlékével tértek kocsikon vissza városunkba.

*

Szerb színelőadások. A helyb. városi színházban e hó 3-án vasárnap tartott meg a „Falurossza” szerb előadása Deszkasev átdolgozásában. „Finum Rózi” szerepét Putics kisasszony, a „falurossza” Bogojevics ur adták jó sikerrel; a többi szerep is jó kezekben volt. Mint értesülünk a városi színház szeptember hó 1-től október hóig Ruzsics Döme szerb színgazgató bérelte ki, s jól szervezett társulatával fogja a n.-beckereki szerb közönséget szórakoztatni.

*

Jótevény alapítvány. Nehai gróf Karácsonyi Guidó, a jótekonyságairól nemes emlékü főúr, bold. trónörökösünknek, Rudolfnak születése emlékére 100.000 frt alapítványt tett, melynek kamatjövödelmeit az alapító levél szerint a Bács-Bodrogh, Torontál, Temes és a volt Krassó vármegyékben s az ottani szab. kir. városokban létező jótevény intézetek számára hagyományozta és pedig úgy, hogy nevezett vármegyék intézetei e kamatjövödelmet évenként sorrendben, egymásután kapják. Ma már a tőke 105,000 frtra nőtt s nevezett intézeteknek most már évenként 1050 frt jut. A belügyminiszter, mint értesülünk, e tárgyban kérdést intézett az illető megyék főispánjaihoz: mely jótevény intézeteket tartanak ez ajánlékra méltónak?

*

Egy derék életmentő. — Csaknem minden héten megköveteli a Bega vize a gondatlanul fürdőzők közül áldozatát. Mult héten kedden is, délután fél 3 óra tájban, a vásártéri átjáró feletti meredek partnál egy ott fürdő gyermeket elsodort a mély víz s a gyermek már-már fulladozott, mikor Koncsek György kocsis utána ugrott s a fuldoklót megragadta. A meredek partnál azonban nem tudott boldogulni s körmeivel kapaszkodott a partra, míg az oda siető vízmerítő asszonyok kritikus helyzetéből a gyermekkel együtt ki nem szabadították. A derék életmentő négy gyermek atyja s így annál nagyobb dicséret illeti

*

A kis hid — jubilál! Ennek a jubileumnak furesza története van, tudvalevőleg most javítják 50 szer, ifjú létele óta. Hétről-hétre sorvad a jámbor jószág s ha nehezebb kocsis megy át rajta fájdalmasan inog, mintha azt panasznál: miért jössz így nagy teherrel az én gyöngé hátamra? És néha akkorát roppan, hogy az összes rajta járó közönség ingyen fürdőre gondol. Mai naptól fogva azonban mindez csak mese. A nagy-beckereki „sóhajok-hidjának” regényes története az 50-ik jubileumi javítással véget ért; a hid nem ropog, inog, nyöszörög, sóhajtozik és panaszkodik többé. Négy hatalmas fogpiszkálóval támogatták meg két oldalát az ácsok, melyek az átjárókban a biztonság érzetét vannak hivatva növelni, s nem is kételkedünk benne, hogy ezentúl mindenki kétszerte büszkébben lépdegél át rajta, a míg egyszerre csak megsokalja a türelést a sóhajok hidja s öngyilkos szándékkal középő részével bele dől a Bega — hullámsírába. A négy oszlop pedig vészjóslóan fogja hirdetni, hogy: consummatum est!

*

A IV. egyetemes tanítógyűlésen résztvenni óhajtok szíves figyelmébe. Miután a „Délmagyarországi tanítóegyesület” számos tagja óhajta a f. évi augusztus hó 20-án és következő napjain Budapesten tartandó egyetemes tanítógyűlésen résztvenni, alólírott elnökség intézkedett, hogy a délvidekről febrándulók lehetőleg egy helyre szállásoltassanak el. Egyben tudomásra hozatik Délmagyarország tanítóinak, miszerint rendezési helyül a „Szikszay kávéház” (a kerepesi út és muzeumi körút sarkán) tűzvetet ki. A kik az osztrák-magyar államasutársaság vonalain szándékoznak utazni, azok számára 33 $\frac{1}{3}$ %-nyi árleengedési igazolványok állnak rendelkezésre, melyek az egyleti elnöknél kaphatók. A Nagy-Beckereken átutazók együttes indulása f. hó 18-án az esti vonattal történik. Schenk Jakab, a „Délmagy. tanítóegyesület” elnöke.

*

Aradi kiállítás. Az e hó 2-án Aradon megnyitott „Délmagyarországi áll. kiállítás” igen szép látogatottságnak örvend, melyet a sikerült kiállítás meg is érdemel. Vasárnap, f. hó 3-án a kiállítás területén olyan néptömeg volt együtt, minőt ritkaság egy eszmében látni. Elleptek minden csarnokot, el a vendéglőt, a kávéházat, a pezsgő pavilont, a borkóstolót. Mindenfelé nyugsgótt a közönség s bár a terület nagy, mégis sürün hullámozott mindenütt az embertömeg, s a közönség különösen a butorfülkéket, a háziipari szobákat és a gépesarnokot kereste fel. Szombaton (első nap) a nappali látogatók száma 2584, az estieké 289, összesen 2873; vasárnap a nappali látogatók száma 4075, az estieké 489, összesen 4564 volt. Hétfőn 843-an látogatták a kiállítást. A kiállításban összesen 137 kiállító vesz részt, kik között 108 délmagyarországi van, köztük többen Torontálból is. Különösen méhészek állítottak ki megyénkből, köztük felemlítjük: Hungár Kristóf (Nagy Teremia) akáczmézét, Ily János (Ujpecs) mézpergető készülékét, Kunszt Henrik (N. Komlós) különféle mézterményeit, Lischko János (N. Teremia) akác- és virágmézét, Menning János (N. Teremia) akác-mézét, Reisz Péter (N. Teremia) pergetett mézét és Wagner Péter (Keresztes) csinos méhkasát. A fényképészeti osztályban feltűnök Oroszi Lajos, városunk ismert nevű fényképésze, igen szépen sikerült s kidolgozott felvételeivel. Mallász Ede dévai mőrás, e nemből igen pompás dolgokat állított ki. Mallász egy általa szerkesztett s készített óras asztalt állított ki, mely motorral van ellátva, s mely mint új találmány, lényeges befolyással lehet az óras ipar fejlődésére.

*

A délmagyarországi muzeum megnyitása. A délmagyarországi történelmi és régészeti muzeumtársulat május hóban tartott közgyűlésében a temesvári délmagyarországi muzeum ünnepélyes megnyitását október ötödikére tűzte ki. De tekintettel arra, hogy

október hó hatodikán az aradi vértanúk szobrát fogják ünnepélyesen leleplezni az igazgató választmány a muzeum megnyitását néhány napra elhalasztotta és az ünnepély megtartását október tizenkettedikére tűzte ki. Erről a meghívott vendégeket már értesítették.

*

Országos vásár. F. hó 14., 15., 16. és 17-én városunkban a baromállományban uralkodó száj és körömfájás miatt a kétesülküek kivételével, ló és vegyes vásár tartatik. A baromvásár jövő hó 7-én fog megtartatni.

*

Lóverseny és lódíjazás fog városunkban a régi szokáshoz híven október hóban tartatni, melyre a gazdaközönség figyelmét már most felhívjuk.

*

Lószállítás Bulgáriába. A temesvári kereskedelmi és iparkamara a szófia osztrák-magyar főkonulatától azon értesítést kapta, hogy a bulgáriai belügyminiszteriumnak 530 lóra és pedig 100 tiszti, 250 lovassági és 180 tüzerlóra van szüksége, melyeknek végleges átvétele Szófiában fog eszközöltetni. Az említett hadügyminiszterium, melynél a szállítási feltételek és a lovak leírása betekintethető, ebbeli ajánlatokat folyó évi aug. hó 22-ig fogad el. Az ajánlatoknak a szállítási feltételeket, u. m. szállítási idő árak, átadás módját stb. pontosan kell tartalmazniok.

Törvénytörvényes csarnok.

A n.-beckereki kir. törvénytörvényes végeltárgyalásainak sorrendje:

Augusztus 9-én: Froh János, sikkasztás. Falken Jakab, sikkasztás. Garsics Glisa, okirathamítás. Stancics Milos, okirathamítás.

Augusztus 11-én: Markov Ársza, súlyos testi sértés. Winkler József, sikkasztás. Fegaresev Lyuba, megvesztegetés. Daity Néca és társa, hatóság elleni erőszak.

Augusztus 16-án: Gersin Milos és társai, személyes szabadság megsértése. Staniszlavjev Rada, okirathamítás. Kiszeliéski Tósa, lopás.

Augusztus 23-án: Martinov Mita, gyilkosság. Stojanov Zsiva és társai, súlyos testi sértés.

*

Körözött vállóhamisító. A nagybeckereki kir. törvénytörvényes Sporer Fülöp beodrai lakos ellen körözött levelet bocsátott ki. Sporer mint kereskedő több czég kárára igen jelentékeny összegű válókat hamisított és az ezekkel beszedett pénzzel odabállott. Utóljára Bécsben tartott lakást a Nestroy-utczában, de már onnan is megugrott. Feltalálása esetén a legközelebbi kir. ügyészségnek átadandó.

A közönség köréből. *)

Tek. szerkesztő ur!

Mint méltóztatik tudni, a városi tanács még sok kívánni való utczáink kikövezését határozta el, s legközelebb a mellencei út nyugoti oldalán levő járon lenne a sor, a mi ellen azonban megfoghatatlan módon az ottani gazdag háztulajdonosok egy része agítal, pedig városunk intelligens osztályának egy tekintélyes része épen ezen utczán lakik jó drágán. Ezt ugyan csak mi érezzük, de azt már a képviselőtestületnek óhajtanók tudomására hozni, hogy a város előrehaladásán kívül mi is szeretnénk esőzésekör sár nélkül járnunk, aztán meg az is különösnek tünik fel, hogy ma, midőn a mellécutczákban lakó háztulajdonosok alávetik magukat a köveztetési határozatnak, épen a jobb módú polgárság igyekszik az alól végzetlen szükkeblü önzéssel kibújni.

N. Beckerek, 1890 aug. 8-án.

Többen.

*) Közérdekű felszólalásokat díjtalanul közlünk, de a felelősség a beküldőt terheli.

G A Z D A S Á G.

A »Torontál« melléklete.

A nemzeti háziipar kérdése.

A „Magyar Ipar“ ban Mudrony Pál érdekesen szól e kérdéshez, melynél szerinte keletkezés áramlat küzd egymással. Az egyik azt akarja, hogy a házi iparnak nálunk meglévő „maradványait“ új erőteljes fejlődésre kell serkenteni, a másik ellenben úgy vélekedik, hogy a munkafelosztás elvével ellenkezik az, hogy még ma a gyári termelés roppant előhaladása mellett is kézi erővel álltassanak elő oly tárgyak, amelyek a gépmunka sokkal tökéletesebben és olcsóbban előállíthat.

Az a kérdés tehát: tegyük-e valamit a háziipar fejlesztésére, vagy sem? A Pester Lloydban e napokban egy cikksorozat jelent meg arról, hogy fel kell hagyni a nemzeti háziipar fejlesztésével, mert az csak gazdasági hátramenést jelent. E cikkeket Miskolczy Gyula írta, a ki 20 éve figyelemmel kíséri a háziipar eredményeit az országnak oly vidékén, a hol a háziipar leginkább el van terjedve. Ő gyakorlati felfogással tekinti a dolgot és azt állítja, hogy ha azok, a kik idejüket most egy fa áránykában ülve nyáron nemzeti háziipar üzésével töltik, hetekig, hónapokig elhímezgetve egy rongydarabon, a föld megmunkálására fordítanak, akkor százszorta hasznosabb dolgot végeznének és magok is erősebbek és egészségesebbek volnának. Hát az igaz, hogy így feltüntetve a dolgot, Miskolczy urnak igaza lehet. Csakhogy ő nem egészen elfogulatlanul ítél a kérdés felett. A háziipar ugyanis csak mellékfoglalkozás egy gazdaságban, azt tehát olyankor kell üzni, mikor a főfoglalkozás, a gazdasági munka szünetel. S a ki a mellékfoglalkozás javára főmunkáját elhanyagolja, az helytelenül cselekszik. De ha tekintetbe vesszük azt, hogy a kis gazdaságokban az év háromnegyed részében alig van munka, s hogy az emberek a többi idejükkel nem tudnak mit csinálni, akkor mindenesetre kívánatosnak kell elismerni azt, hogy ezt az üres időt a nép valaminő rendes munkára fordítsa és éppen ebben áll a háziipar s illetőleg annak fejlesztése.

Azt hiszem, hogy a háziipar jogosultságát ily értelemben senki nem fogja tagadni. S meg vagyunk győződve arról, hogy azok, a kik hazánkban a háziipar emelésének jelszavát felkapták és a társadalmi téren is buzgólkodnak, a kérdést így fogják fel.

Tény, hogy hazánk 17 milliólakossága közül (ha 40 százalékot, mint kiskorúság miatt munkára alkalmatlant leütünk) 10 millió munkaképes kéz. És tény az is, hogy ezen munkáskezeknek nagyobb fele, legalább is 6 millió ember, az év két harmadában vagyis 200 napon át semmikép nincs foglalkoztatva. A háziipar fejlesztésének az a célja, hogy ennek a 6.000.000×200 munkanapnak, mely most nemzetgazdasági szempontból tekintve a dolgot, teljesen kárba vész, a nemzet egyeteme lehetőleg nagy hasznát lássa. És ez nem csekélység, mert ha egy munkanap átlag csak 10 krajczárral értékesítettik is, már ez is $6\,000\,000 \times 200 \times 10 = 12\,000\,000\,000$

kr. vagyis 120 millió fitot képvisel a nemzet vagyonosodásában évenként.

Igaz, arra alig van kilátás, hogy mindjárt munkába lehessen állítani az összes tetlen munkáskezeket. A munkára szoktatás csak lassan tesz hódítást. De hódítani lehet, mert a jó példa ragadós. Csak módot és alkalmat kell adni az embereknek a dologra és nem fognak attól huzódni. A nagy baj nálunk az, hogy a társadalom nagy része a dologtól való tartózkodásban uras életmódot lát, s azt hiszi, hogy semmit se csinálni különb dolog, mint napestig fáradni és dolgozni.

És egy más nagy hiba az, hogy az emberek nem tudják kellőképp megbecsülni foglalkozásuk értékét. Ebhez is nevelni kell a népet, hogy ne töltse olvasmival az idejét, a minél 10 szerte, 100-szorta értékesebb dolgot végezhetne.

Annak a megítélése, hogy mondjuk vidékenként minő háziipar üzessék, a legnehezebb feladat. És éppen azért kívánatos volna, ha az ügyet akár a kormány, akár a társadalom (országos egyesületi szervezet uján) a kezébe venné. A háziipar ügye nem kizárólag egy ministerium hatáskörébe esik. Első sorban az oktatásügyi ministernek van ahhoz köze, mert tanítani kell a háziiparra a gyermekeket s a felnőtteket. Aztán köze van hozzá az iparügyi vagyis kereskedelmi ministernek; mert iparüzésről van szó s az ipar par excellence az ő hatásköréhez tartozik. És köze van a földmívelési ministernek is, a mennyiben több háziipar a mezőgazdaság vagyis a földmívelés körébe esik s ennek érdekeit a földmívelési minister mozditja elő. Köze lehet hozzá az igazságügyi ministernek is, a ki a fegyházakban üzethet kiterjedt mértékben háziipart. És köze lehet a pénzügyministernek, a ki az eszközöket adja arra, hogy a háziiparnak állami uton való előmozdítása nagyobb eredménnyel történhessék. — Szóval a háziipar előmozdítása igen fontos nemzeti érdek és a felett nem szabad egyszerűen napirendre térni. Nézetünk szerint minden iparnak a csirája háziipar. Ez nagyon természetes s a társadalom fejlődésével függ össze. Nemzeti háziipar jelleget az olyankor nyer, ha általánosan elterjed. De nem helyes azt mondani, hogy pl. csak a fehérhímzés képez nemzeti háziipart. Mihelyt a háziiparnak bármely ága annyira elterjed, hogy a külföld érdeklődését, figyelmét is magára vonja, pl. nemzetközi kiállításokon, akkor megszerzi a nemzeti jelleget. Az tehát inkább tekintélyt, súlyt kölcsönöz neki, mintsem hogy érdemből valamit levonhatna. S azért teljesen oktalannak tartjuk, harcot üzeni, bár a legjobb intentióval, a nemzeti háziiparnak.

Inkább azt kell tenni, hogy a kevésbé érdemes háziiparnak érdemesebb háziiparral való helyettesítésére csináljunk mozgalmat. Általános szabályt erre nézve nem lehet felállítani. A háziipar kiválóan kéziipar, abban teljes mértékben érvényre juthat az egyéni ízlés, képesség, felfogási eredetiség; az tehát független a termelési költségek mini-

numának elvétől s az értékfejlődésnek itt nincs határ szabva. Ezt az ipart le-szoríttatni a gépipar által ostobaság. Minden vidéknek speciális viszonyai vannak s a szerint kell megválasztani a háziipart, mely ép úgy lehet fonás, szövés, mint fa, papír-, bőr-, fém- stb. ipar s lehet az ruházati, élelmezési, háztartási vagy bármilyen ipar. Itt konkrét esetek veendő figyelembe s folyton lépést kell tartani a technika haladásával. A hol pl. a méhészet nagyban üzethet, ott háziipar gyanánt készülhetnek a méhkasok. ahhoz képest, a mint a méhészet fejlődése mindig tökéletesebb és tökéletesebb rendszerű kaptárokat talál fel és fogad el. És így van ez minden mással is.

KÜLÖNFÉLÉK.

Hűvös szoba. Ebben a forró kanikulában, ki ne tudná és érezné, mily megbecsülhetlen értéke van egy hűvös szobának. Sokan besötétítik a szobákat, mások nedves lepedőket akasztanak ajtó és ablak elé. A pítvar padozatát, ház elejét, vagy a veranda tetejét meglocsolni szintén hasznos. De valamennyi között legtöbbit ér, ha veszünk egy kiló jeget, edénybe teszszük s hogy gyorsan ne olvadjon, megsózzuk s nedves ruhával betakarva valamely magas butor tetejére állítjuk, közel a menyezethez. A jég olvadása végett leköti a vele érintkező levegőt s az ezáltal hidegebb és nehezebbé levén, alásülyed s helyét ismét más meleg légtömeg foglalja el. Ily módon a szobában egy állandó légáramot idézünk elő, mely ezért is hűtőleg hat, a mellett, hogy a szobák levegője is lehül. Ily módon a szobát 16—18 R. fokra is le lehet hűteni. A jég olvadása után e vizet egy ideig még bent hagyhatni, ha azonban már 10 fokra hágott hőmérséke, ki kell önteni, hogy meleg viz-párával ne töltse be a szoba levegőjét. Különösen gyengélkedő vagy beteg egyének tartózkodási helyét ily módon kevés költséggel és fáradsággal tehetni kellemessé.

Pusztítsuk a legyeket! A szobában repkedő legyek, mint ismeretes, rendkívüli mértékben járulnak a ragályos, sőt paraziták által előidézett betegségek terjedéséhez. Nyáron, midőn csoportokban szállnak ide s tova, lehetetlen őket akadályozni, hogy a különböző, kiváltképen a nedves felületű tárgyakra le ne szálljanak. S talán még előbb egy sorvadásban vagy hagymázban szenvedő beteg köpésén, vagy egy lépfenébe elhullott állat testén nyalakodtak, a másik perczben már valamely ember nedves ajkára vagy szemhéjára szállnak s nem sejtett bajok okozóivá lesznek. Ez rég ismert tény volt és a gondos és tiszta háziasszony sohasem mulasztotta el különben is a legyek pusztítására gondot fordítani. Dr. Grassi B. olasz buvár újabb a legyek ürülekeinek vagyis az ablaküvegeken, tükrökön, képrámákon, falakra erősített vagy a szobában heverő papirosokon stb. található ismert pettyeknek megvizsgálásával foglalkozott és azokat is igen veszélyeseknek mondja az emberre nézve. Laboratoriuma egyik asztalán egy tányérra egy emberi belféreg petéit tette. Nehány óra múlva a laboratoriuma mellett lévő konyhában kiakasztott fehér papirokat megvizsgálván, a legyek által okozott pettyeket göröső alá tette s köztük már az említett belféreg petéit találta. Azután néhány legyet fogott a konyhában és ezek bécsatornája is többnyire tele volt ilyen petékkel. Minthogy az ételnemüektől a legyeket tökéletesen távol tartani a lehetetlenséggel határos, könnyen belátható, milyen könnyen kaphatja meg valaki a legyek közvetítésével ezen belférget. Egy másik kísérlet al-

kalmával borszeszben konzervált galandféregből vett ki egy izet és ezt vízben szétnyomta, miáltal sok galandféreg pete került a vízbe. A vizet megcukrozta, hogy a legyeket odacsalja. Egy félóra múlva már lehetett a legyek beleiben és ürülekeiben galandféreg petéket találni. Ha ezek még életképesek lettek volna, bizonyára könnyen előidézhetők volna egyeseknél a borsókakórt. — Pusztítsuk tehát a legyeket!

*

Vadkacsák és vízityukok házi felnevelése. Mocsáros vidékeken mint köztudomású tavaszszal a falu gyerkőcsei vasárnapi kirándulásaikban százával szedik össze a vizimadarakat tojásait. Otthon aztán egyik-másik gazdasszony e tojásokat kotlóskok alá is teszi és kikölteti, de a kis vadonczok felnevelése csak ritkán sikerül. Pedig okszerű ápolás és tartás mellett az éppen nem itközik legyőzhetetlen nehézségbe. A hol közel vízi lencsével befutott tavacska van éppenséggel igen könnyű, mert az ily helyeken nemcsak maga a vizilencse, hanem az ott rendszerint található csigák, férgesek és vizibogarak is bőséges táplálékot szolgáltatnak a kotlós által odavezetett kis kacsáknak vagy vízi csirkéknek; a hol pedig ily tó messzebb van, ott czélszerű lesz e tóból az udvar közelében vájt kacsza nevelő tócsába vagy árokba vízi lencsét hozni és elszórni. Nem kell azonban e kis kacsákat mindjárt az első héten vízre bocsátani és később is csak napfényes időben, mindaddig míg tollazatuk felszaporodott. A vizilencsén kívül még leghasznosabb tápláléka ez állatkáknak a hangyatojás, tojással vegyített zuzott kenyér, régi zsemlye, korpá, a második héttől kezdve puhára főtt tatárka vagy köleskása. Csupán mintegy négy hét múlva lehet nekik ugyanolyan eledelket adni, mint a melylyel a már felnőtt kacsák tartatnak, de akkor is még mindig kiegészítendő táplálékuk áztatott kenyérral, vizilencsével és salátanemével.

*

Egy népszerű. A „Moll-féle francia borszész és só“ által a betegeknek egy ép oly gyógyhatású, mint olesó szer nyujtják közhíves és csúzos bántalmaknál, sebeknél és daganatoknál. Egy üveg ára utasítással együtt 90 kr. Szétküldés naponta utánvétellel Moll A. gyógyszerész és cs. k. udv. szállító által, Bécs, I. Tuchlauben 9. A vidéki gyógyszerárakban és anyagkereskedésekben határozottan Moll-féle készítmény kéréndő az ő gyári jelvényével és aláírásával.

Felelős szerkesztő: Lauka Gusztáv.
Főmunkatárs: Kp. Kovács László.

VASUTÜGYEK.

(Szab. osztrák-magyar államvasut-társaság.)

Kéjmenetek Budapest osztr.-magyar állampályaudvarról Salzburgba és vissza Tyrolba. — A Bécsből (nyugoti pályaudvar) f. évi augusztus hó 14-én este induló külön kéjvonathoz való csatlakozás végett a Budapest osztrák-magyar állampályaudvarról augusztus hó 13-án esti 10 óra 10 perczkor és a következő napon reggeli 9 órakor Bécsbe induló 18. és 16. sz. személyvonatokhoz a következő menetárok mellett rendkívül lezállított menettérty jegyek Salzburg, Ischl, Innsbruck és Lindauba kiadásra fognak kerülni és pedig:

Budapest osztr.-magyar állampályaudvarról Salzburgba és vissza Linz - Attuangon át II. oszt. frt 21-11, III. oszt. frt 12.76.

Ischlbe oda Attnaug vissza Selzthalon át II. o. frt 21-11, III. o. frt 12.76.

Innsbruckba oda Salzburg vissza Selzthalon át II. oszt. forint 26-50, III. oszt. frt 15.42.

Bregenz, Lindau, Szt-Margarethen vagy Buchsba oda Salzburg vissza Selzthalon át II. o. 33-11, III. o. 18-76.

A Salzburg és Ischlbe szóló menettérty jegyek 14 napi, az Innsbruck és Lindauba szólók pedig 21 napi érvényességgel bírnak (az elindulás napját beszámítva) és a visszautazásra a gyorsvonatok kivételével minden

menetrendszerü személyszállító vonat használatára jogosítanak.

Ezen menettérty jegyek ugy a szab.-osztr.-magyar államvasut-társaság budapesti pályaudvarán, valamint városi menetjegyirodájában Budapesten V. Dorottya utca 4. sz. alatt válthatók, a hol is e jegyek tekintetében bővebb felvilágosítással legnagyobb készséggel szolgálnak.

*

F. évi augusztus hó 10-én Detta és Stamura-Moravicza állomások között „Denta“ elnevezés alatt egy új megállóhely fog megnyitni, hol a nevezett időponttól kezdve a személyszállító vonatok feltételesen megállanak.

Indulás Zentáról Bázias felé: 7⁰⁷ reggel, 1-51 d. u. és 6⁵⁰ este, Temesvár felé 6-44 reggel 11-39 d. e. és 7-23 este.

Bővebbet a kifüggesztett hirdetményből.

Kimutatás

a „Torontálmegyei takaré- és hitelbank“ 1890. évi július havi forgalmáról.

I. Pénztári betételek

állása június végével	566213 82
betételek július hóban	183591 02
összesen	749804 84
visszafejtések július hóban	103613 50
állása július végével	646191 34

II. Folyó számlai üzlet

szenvédőleges egyenleg június végével	24209 59
visszafejtések július hóban	14265 23
összesen	38474 82
kiadások július hóban	48555 65
tevőleges egyenleg július végével	10040 83

III. Leszámitolási üzlet

a tárcza állása június végével	639952 98
leszámitoltott július hóban	207784 40
összesen	847737 38
visszleszámitoltott és visszafejtett július hóban	136995 13
a tárcza állása július végével	710742 25

IV. Előlegek értékpapírokra

állása június végével	12413 50
kiadások július hóban	100 —
összesen	12513 50
visszafejtések július hóban	319 —
állása július végével	12194 50

V. Ingatlan kölcsönök

állása június végével	53369 29
visszafejtések július hóban	10 55
állása július végével	53358 74

VI. Pénztár-forgalom

készpénz egyenleg június végével	7708 23
bevételek július hóban	581837 64
összesen	589545 87
kiadások július hóban	580999 87
készpénz egyenleg július végével	8546 —

*

Kimutatás

a „Nagy-beckereki takarékpénztár“ 1890. évi július havi forgalmáról.

Részvénytőke: frt 100.000. Tartalékalap: frt 40.000.

Kamatkozó betételek:

állapot 1890. évi június hó végével	328992 74 1/2
betételek július hóban	133617 20 1/2
összesen	462609 95
visszafejtett július hóban	54132 —
állapot július végével	408477 95

Folyó számlai üzlet:

állapot június hó végével	39598 —
előlegeztetett július hóban	29681 45
összesen	69279 45
visszafejtett kölcsönök július hóban	25031 73
állapot július hó végével	44247 72

Előlegek értékpapírokra:

állapot június hó végével	10451 —
előlegeztetett július hóban	365 —
összesen	10816 —
visszafejtett előlegek július hóban	220 —
állapot július hó végével	10596 —

Váltó számla.

állapot június hó végével	382616 33
leszámitoltott	214625 94
összesen	597242 27
beváltott és visszleszámitoltott	125550 07
állapot július hó végével	471692 20

Pénztár-forgalom:

készpénz június hó végével	7302 15
bevétel július hóban	609054 53
összesen	616356 68
kiadás július hóban	612497 21
egyenleg július hó végével	3859 47

Hirdetések.

2142. szám polg. 1890.

Hirdetmény.

A n.-beckereki kir. törvényszék polgári osztálya mint az 1881. évi 41. t.-cz. szerint illetékes birtokbiróság részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint a temes-bega-völgyi vizszabályzó társulat építési czéljaira szükségelt és szerb-bóka község 107, 164, 25, 250, 125, 342, 344, 358, 432, 431, 133, 134, 458, 131, 132, 1001, 136, 35, 337, 361, 337, 339, 335, 340, 353, 350, 349, 326, 55, 212, 446, 723. számú tjkvekben Velyko Stepan, Piszárov Isza, Jurisin Miska, Jurisin Mita és Tyira, Jurisin Alexa, Pálinkás Anna, Ilkits Mása, Kaplányi Imre és Farkas Erzsébet, Farkas Kotta, Gyuritsin Glisa, Gyuritsin Isza, Gyuritsin Partenie és társa, Gyuritsin Lázár és társa, Ilievics Sándor, Gyurits Tósa és társa, Petrov Drága és társai, Stumpfegger Lidia, Gyurits Tadea és társai, Eremitis Midin és társai, Urosev Mita, Urosev Lyuba, Urosev Mita, Urosev Lyuba, Urosev Mita és társai, Gyurits Tósa, Rief Péter, Szekulics Tima, Vécsanszki Zsiva, Vécsanszki Vása, Ivanovits Steva és társa, Bóka község, Szubits Zaka és társa, Csolits Luka és Ruprecht Erzsébet tulajdonául felvett területekre nézve a kártalanítási eljárás mai napon fentti szám alatt kelt végzésünkkel elrendeltetvén, tárgyalási határidőül 1890. évi augusztus hó 30-ik és következő napjainak mindenkor délelőtti 9 órája Szerb-Bóka községében illetve a kisajátított területek helyszínén (gyülekezési hely Szerb Bóka község háza) kitűzetett s foganatosítására nézve Ivkovits Péter kir. tszéki bíró egy tollnok kíséretében kiküldetett. — Ezen tárgyaláshoz a tükvi tulajdonosok, a kisajátított és kártalanítandó területekre nyilvánkönyvi jogot nyert érdekeltek, azzal idéztetnek meg, hogy elmaradásuk az érdemleges határozat hozatalát nem gátolja, továbbá hogy a távollévő és ismeretlen érdekeltek Manojlovičs Miklós n.-beckereki ügyvéd személyében kinevezett ügygondnok által lévén képviselődök, a tárgyaláshoz meg nem jelenés és az egyéni külön értesítés netáni elmaradása esetében igazolásnak helye nincsen.

Kelt N.-Beckereken, a kir. tszék mint polg. bíróságnak 1890. évi június hó 13-án tartott üléséből. — Zsiros, elnök. Exler, jegyző. (278 32)

1112. sz. kg. 1890. Csenta községelöljáróság.

Árlejtési hirdetmény.

Csenta községében felépítendő iskola tárgyában f. évi és hó 7-én megtartott árlejtés eredménytelen maradt, ennelfogva új árlejtés megtartására határnapul folyó évi augusztus hó 21-ik napjának d. e. 9 órája tüzetik ki.

A feltételek Csenta község jegyzői irodájában bármikor betekinthezők.

Csentán, 1890. évi július hó 8-án.

Nappholz Gyula, Vidics Antal.
jegyző. (284 2.1) bíró.

Legfinomabb
Csontfevelőpapír
Adria

ÁRA:
DOBOZONKÉNT 1 FRT.

RIGLER JÓZSEF EDE

levelborítók és papírnemű-gyár

BUDAPEST.

Kapható minden papírüzletben.

Nagy-Beckereken:

Pleitz Fer. Pál

könyv-, mű-, zenemű-, papír-
és iroszer-kereskedésében
Hunyadiutca 10.

Köszönet-nyilvánítás.

Itt helyben mint gyógyszerész tizenkét és fél éven át a „koronához“ címzett gyógyszerárban kifejtett tevékenységem ideje alatt, az igen tisztelt közönség részéről nyújtott bizodalom és támogatásért legbensőbb hálámat azon kérelemmel fejezem ki, hogy üzleti utódomat tekintetes

Moczkovcsák Dezső

okleveles gyógyszerész urat, mint városunk szülöttjét, néhai nagytiszteletű Moczkovcsák Károly itteni ág. evang. lelkipásztor fiát, mint jellemességénél és szakképzettségénél fogva egyaránt megbízható, nagyrabecsült pártfogásában részesíteni kegyeskedjék.

Menczer Lipót,
gyógyszerész.

(281—1.1)

Danksagung.

Indem ich für die, während meiner in der hiesigen Apotheke „zur Krone“ durch zwölf ein halb Jahre entwickelte Thätigkeit seitens des sehr geehrten Publikums genöthige Unterstützung und ehrendes Vertrauen, meinen warmen Dank ausspreche, richte ich an dasselbe die ergebene Bitte, meinen Gehilfenachfolger den Herrn

Desiderius Moczkovcsák

dipl. Apotheker, ein Kind unserer Stadt, Sohn weil. Sr. Hochwürden Herrn Karl Moczkovcsák, einstmaliger hiesiger a. ev. Pfarrers, als einen in jeder Beziehung verlässlichen Charaktervollen und fachgebildeten Gehilfenmann gnädigst zu unterstützen.

Leopold Menczer,
Apotheker.

Захвалност.

Изражавам јуни моји најтоплију захвалност на потпору и почастијује поверење, које сам ја за време мог у овдашњој лекарници „код круне“ кроз дванајст и пол година развијеног делања, од стране врло штоване публике уживао, стављам на исту моју понизну молбу, да би мога наследника у радњи, госп.

Дезидера Моцковчак

дипл. лекарица, дете наше вароши, сина покојног пречаштног госп. Карла Моцковчак, негда овдашњег а евангеличког пароха као у сваком погледу поузданог стручњака пуног карактера, милостиво подпомага.

Леополд Менцер,
лекарник.

3040. sz. I. 1890.

Pályázat.

Tarras községben elhalálozás folytán üresedésbe jutott jegyzői állásra pályázat nyitattik.

Ezen állás 540 frt évi fizetés, szabad lakás, 13 hold és 201 ööl adómentes föld élvezési javadalmazással lévén összekötve, felhivatnak az ezen állásra pályázók, hogy az 1886. évi XXII. t. cz. 74. §-a értelmében felszerelendő kérvényüket a választást megelőző napig alólírott főszolgabíróhoz nyujtsák be.

A választás f. évi augusztus hó 26-án reggeli 9 órai kezdettel Tarras község házában fog megtartatni.

Kelt Török-Becsén, 1890. évi július hó 27-én. (379—3.2)

Gróf Bethlen Miklós, főszolgabíró.

Hirdetmény.

Irnokot keresek, ki a jegyzői teendőkből teljesen jártas, a magyar és német nyelven kívül vagy szerb vagy román nyelvet írásban és szóban tökéletesen bírja. (282—1.1)

Javadalma teljes ellátás — lakás és mosáson kívül — továbbá 25 frt készpénz s szorgalmához mért mellékes jövedelem is szigorlottak előnyben részesülnek.

Szigorlottak előnyben részesülnek. Tolvádia (Torontálmegye), 1890 július 28.

Jedlicska Ernő, jegyző.

5631. szám 1890.

(263—3.3)

Pályázat.

Torontálmegye pancsovai járásához tartozó Dolova községében megüresedett községi orvosi állás betöltésére a választás f. évi augusztus 26-án, d. e. 10 órára tüzetik ki. A pályázni szándékozó orvos tudor urak sziveskedjék szabályszerűen felszerelt folyamodványukat f. évi augusztus 23-ig hozzám benyújtani.

Evi fizetés 850 forint, de meghatározott ígérettel, hogy 1000 fitra felemeltetni fog, mihelyt a megválasztandó orvos szakavatott, gyakorlatott és szorgalmatosnak bizonyul. Evi lakbér 120 ft, nappali látogatási díj 20 kr. és éjjeli 40 kr., ellenben a halottkémzés, szegények gyógykezelése, beteg iskolás gyermekek részére bizonyítvány kiállítása, valamint a rendőri teendők teljesítése ingyen. — Vény irásáért külön díj fel nem számítható.

A községi lakosok — 6000-et felülmúló számban — szerbek és románok lévén, ezen nyelvek egyikének tudása — mi okmánynyal igazolandó — az illető pályázónak elsőbbséget biztosít.

Pancsova, 1890 július 18.

Radosavlyevics, főszolgabíró.

6207. sz. tlkv. 1890.

(280—1.1)

Árverési hirdetmény.

A nagy-becskerekai kir. tszék mint tlkvi hatóság közhírré teszi, hogy David Adolf szegedi lakos végrehajthatónak Mihajlov Gyera aracsai lakos végrehajtást szenvedő

elleni 56 forint tökekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében az árverést elrendelte.

Ennek folytán a n.-beeskerekai kir. tszék kerületében levő Aracs községi 643. sz. tlkvben foglalt 740. hr. sz. 647. össz. sz. ház és beltelek 400 forint kikiáltási árban és özv. Mihajlov Mila javára bekebelezett özvegyi jog fentartásával 1890. évi augusztus hó 14-ik napján d. e. órakor Aracs község házában megtartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni.

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felül ígéretet senki sem tenne, az árverésre kitiűzött birtok szükség esetén a kikiáltási áron alul is el lesz adandó.

2. Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan kikiáltási árának 10 százalékát vagyis 40 frtot készpénzben, vagy az 1881: évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. 1-én 3333. szám a. kelt m. kir. igazságügyi ministeri rendelet 8. §-ában jelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881: évi LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatali órák alatt ezen kir. tszék tlkvi irattárában és Aracs község házában megtekinthetők.

Kelt a nagy-becskerekai kir. tszék tlkvi hatóságánál 1890 május 23-án. Kiss Sándor, egyes bíró.

Groszmann Zsigmond

okl. mérnöknek

m ű s z a k i i r o d á j á b a n

Nagy-Becskekereken

belvizlecsapolási, földmérés, tagosítási, nemkülönbén a magasépítéskörébe tartozó bármintű munkák utólagos és mérsékelt díjazás mellett elvállaltatnak. (129—52.17)

IRODA: Begasor, Sinkay-féle ház, a gőzhajózási ügynökség mellett.

SCHLICK-féle Vasöntőde és Gépgyár

részvénytársaság Budapestben.

Gyár és irodák:

VI., külső váci-ut 1696/99. sz.

Városi iroda és raktár:

VI., Podmaniczky-utca 14. sz.

Ajánlja a cséplési idényre kitért szerkezetű (79-18.15)

gőzcséplő-készületeit, locomobiljait

és vaskeretű gőzcséplő-gépeit,

továbbá

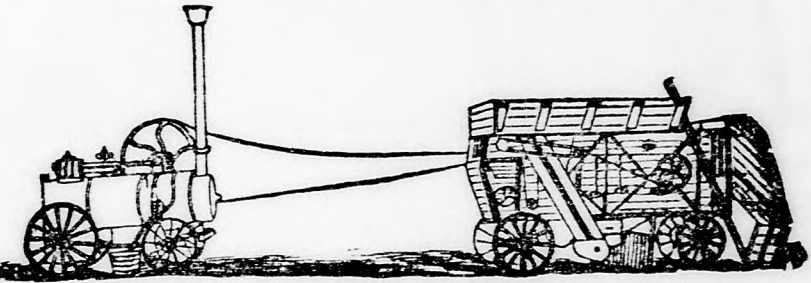
járgánycséplő-készületeit,

gabonatisztító-rostait

(Baker- és Vidats-rendszer) és

konkolyozóit.

Készletben vannak:

Eredeti kéveköto- és marokrakó aratógépek, eredeti amerikai fűkaszalógépek, szénagyűjtők stb.

SCHLICK-féle szab. 2- és 3-vasu ekék,

szabadalm. Schlick-féle mélyítő-ekék, mélyítő-ekék önvezetékkel, eredeti Schlick-

és Vidats-féle egyvasu ekék, talajmivelő eszközök, boronák és rögtörők.

Szab. Schlick-féle, Haladás' sorbavető-gépek.

Szörvavető-gépek. Takarmánykészítő-gépek, darálók,

morzsolók, örlőmalmok és olajmalom-berendezések.

Legolcsóbb árak. Előnyös fizetési feltételek.

Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.

MOLL SEIDLITZ POR

Tavaszi
gyógyítás

Nyári
gyógyítás

Őszi
gyógyítás

Téli
gyógyítás

Csak akkor valódi ha minden dobozon a gyarjegy, egy sas és MOLL A. sokszorosított czege látható

Gyors gyógyhatás makacs gyomor- és altestbajok, gyomorgöres, nyálk, gyomorégés, székrekedésnél, májbajok, vértolulás, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségeknél. Egy eredeti doboz használati utasítással 1 frt.

Raktárak az ország minden nevezetesebb gyógyszerházaiban. MOLL A. gyógyszerész cs. kir. udvari szállító, Bécs, Stadt, Tuchlauben 9.

Széküldés naponta utánvét mellett, 2 doboznál kevesebb nem küldetik.

Elismerés MOLL A. urhoz Bécsben.

Új foglalkozással az ön Moll-féle Seidlitzporai igen jó hatást gyakorolnak; ismerem ezt egyszer s mindenkorra és szívesen „Isten fizesse meg”-et mondom érte; ezek a gyomrot jóvá és főt könnyűvé teszik.

Tisztelettel
Steinko P. J., lelkész Honnetschlag-ban.

MOLL-FELE FRANCIA BORSZESZ ES SÓ

Csak akkor valódi ha minden üveg MOLL A. védjegyét és aláírást viseli.

Bedörzsölésül sikeres használat köszvény, esz, mindennemű testfájdalmak és bennlásnál: **burogatás alakjában** minden sérlem és sebnél, daganatok, gyuladásoknál. **Belsőleg** vízzel vegyítve hirtelen rosszullét, hányás, kolika és hasmenésnél.

Egy üveg ára használati utasítással 90 kr. o. é.

Raktárak az ország minden nevezetesebb gyógyszerházaiban és anyagkereskedéseiben.

MOLL A. gyógyszerész cs. kir. udvari szállító, Bécs, Stadt, Tuchlauben 9.

Széküldés naponta utánvéttel. Ket üvegnél kevesebb nem küldetik.

Elismerés MOLL A. gyógyszerész urhoz Bécs.

Kitűnő Moll-féle francia borszesz és sója vidékemen nagy-szerűen működik. Küldjön nekem 50 üveggel, mivel az emberiség segítségére készletet óhajtok tartani magamnál. Mely tisztelettel (265-50)

Hornof, lelkész Micholup-ban.

Legjobb
bedörzsölő
szer
köszvény
csúsz
és minden
meghűlési
betegségek
ellen.

Kapható Nagy-Becskereken: Menczer Lipót, Kellner József és Kovacs Sándor gyógyszer. uraknál.

Mattanovich Formos

Nagy-Becskereken

Temesvári utca, saját ház,

ajánlja

kitűnő, jó baranyai

fehér és vörös borai raktárát

hektoliter szerint. (283-2.1)

GERSTER E. MIKLÓS

illatszer-chemikus

kedvelt

különlegességei:

Ninon-crème. kitűnő orvosiilag ajánlott arc- és kézfinomító szer. Nem festék, de ártalmatlan növényalkotó részekből összetett szer, melyet a bőr teljesen felszív és ezáltal fénytelen, sima és bársonypuha lesz. — Eltávolít minden bőrtisztatlanságot, mint májfoltok, szeplő, bőrtarka (Mitesser) stb. és már rövid használat után üde színt kölcsönöz a bőrnek. A bőrt nem zsírozza s így használata kellemes. — 1 nagy tégely zárt dobozban 1 frt 50 kr.

A crème használata előtt szükséges, hogy az arcot és kezeket megmossuk **Ninon-szappannal**, melynek drbja 40 kr.

„Nemzeti Casino”-illat. a mágnás casino által elfogadott legújabb intenzív és tartós illatszer. — 1 frt 50 kr., 2 frt 50 kr. és 4 frt.

„Tonco”, legújabb kedvelt, kellemes illataért kitüntetett hölgyillat. — 1 frt 50 kr. (352-15.15)

Nagybecskereken egyedül kapható

Menczer Lipót

gyógyszerész urnál.

Nyilvános kereskedelmi tanintézet Temesvárott.

E tanintézetnek ugyanazon tanterve és jelentősége van, mint a kereskedelmi akadémiának, három évfolyamból áll és a végzett növendékek az **egy éves önkéntes szolgálatra jogosultak.**

E tanintézetrel összeköttetésben áll egy jól berendezett 4 osztályú polgári mint előkészítő iskola.

A tanév kezdődik szeptember 1-én.

Értesítés és közelebbi tudnivalókat nyújt

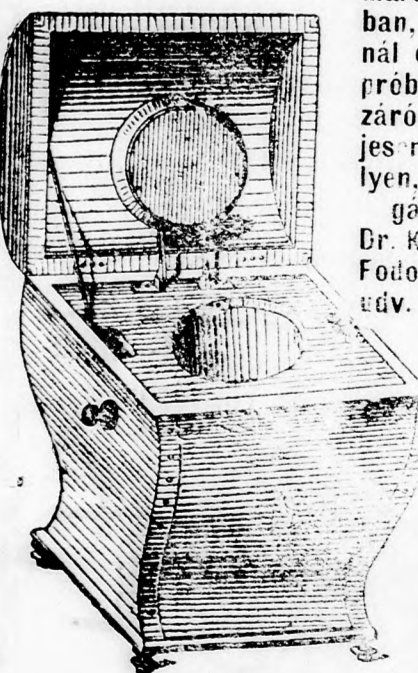
(265-3.2)

WIESZNER FERENCZ, igazgató.

Kereskedelmi szakiskola
alapított 1860-ban.

Pot de chambre.

Szabakloset.

Légmentes-hygiénikus

zárófödél

(Siemang-Guttman szabadalma.)

Minden államban szabadalommal ellátva.

Klosetek, nyitárványok, éjjeli edények, szoba-klosetek számára. Szálodákban, kórházakban, fürdőintézetekben, vasútnál és számos más alkalomnál kipróbált. Minden új légmentes zárófödél ellátott edény teljesen szigetelt s abból semmilyen, az egészségnek ártalmas gázok el nem vezethetnek. Dr. Korányi Frigyes kir. tan., Dr. Fodor József és Dr. Wiederhofer adv. tan. egyetemi tanár k a legnagyobb elism. rissel nyilatkoztak ez új tálmány egészségügyi fontosságáról és kiváló cél-szerűségéről.

Ez egyedül gyártási jogot bírja:

ZELLERIN MÁTYÁS

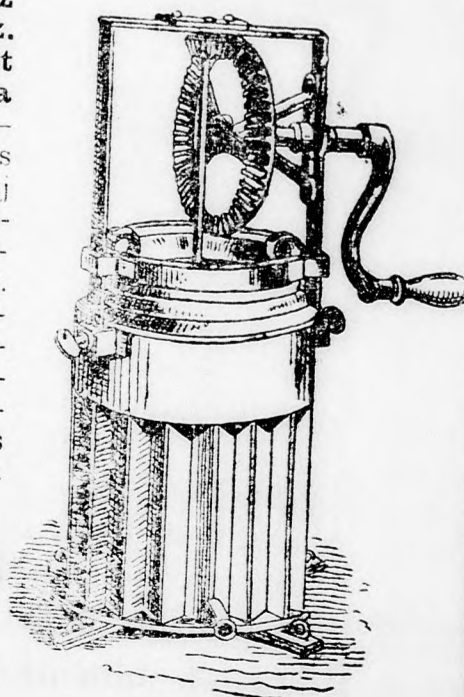
cs. és kir. udv. szállító
Budapest, nagydiófa-ut a 14. szám.
Képes árjegyzékben minden ve küldetnek.
Elarusítók ker. stienek. 1894

Újra javított

VAJKÖPÜLŐ

(VÁSÁRHELYI szabadalma.)

10-15 perc alatt a legegyszerűbb kezeléssel édes tejből, tejszín- vagy tejfőlből a legízletesebb **tea-vaj** készíthető. **Kitüntetve a bpesti orsz. kiállításon 1885-ben, a budapesti orsz. gazdasági egyesület, továbbá a berlini tejbérlők nagy egylete és az a germániai orsz. gazdasági egyesület által megvizsgálva és kitüntetve. 10-12% megtakarítás és jobb minőségű vaj. A vaj tartósabb. A visszamaradó édes tej a háztartásban még használható. A készülék még emulsióhoz is nagyon kitűnő és ezért a budapesti m. kir. vegytani kísérleti állomás által ki lett tüntetve.**

3791. sz. kig. (262-3.3)

Pályázat.

Nagy-Gáj községben betöltetlen községi születésnői állásnak választás utáni ellátására f. évi augusztus hó 9-ének d. e. 9 óráját tűzöm ki, erre a pályázni óhajtok azzal hivatnak fel, hogy kellőleg okmányolt kérvényeket ezen főszoigabiróságoz ezimzetten f. évi augusztus hó 8-ig beadhatják. Fizetés: 90 frt készpénz és minden szülés után 1 frt.

Fizetni képtelenek ingyen látandók el. Bánlak, 1890. évi július 22. Főszoigabiró szabadságon: Veinrich, szolgabiró.

Nyomatott a kiadó Pleitz Fer. Pálnál Nagy-Becskereken.

HIVATALOS MELLÉKLETE.

Nagy-Becskerek, 1890. évi augusztus hó 10-én.

Torontálvármegye alispánjától.

30511. sz. 1890.

Valamennyi főszolgabirónak, Nagy-Becskerek város polgármesterének és a „Torontál” hivatalos lapnak.

Az 1886. évi XXI. t.-cz. 46 §-ában gyökeredző jogomnál fogva, főispán ur ő méltóságának ez időszerű szabadságon léte alatt, a jelentkező szükséghez képest folyó évi augusztus 25-ére d. e. 10 órai kezdettel a vármegyeház nagytermében rendkívüli közgyűlést hívok egybe. — Miről tekintetes czímet a hatósága területén lakó törvényhatósági bizottsági tagurak szabályszerű értesítése szempontjából oly figyelmeztetéssel helyezem tudomásba, hogy a közgyűlésen előveendő tárgyak sorozata a Torontál hivatalos mellékletének f. hó 10-én és 17-én megjelenő példányaiban fogközhírré tételni és 8 nappal a közgyűlés előtt a vármegyeház kapujára kifüggesztve lesz.

N.-Becskereken, 1890. évi augusztus hó 8-án.

Rónay, kir. tanácsos, alispán.

Tárgysorozat

Torontálvármegye törvényhatósági bizottságának 1890. évi augusztus hó 25-én tartandó rendkívüli közgyűlésében előadandó ügyek felett.

Előadó: Dániel László, főjegyző.

A nm. m. kir. belügyministeriumnak 37731. sz. kegyes rendelete a megye által az „Erzsébet” kórházban egy ágy alapítvány létesítésére vonatkozólag.

A nm. m. kir. belügyministeriumnak 39245. sz. kegyes rendelete Fuchs Sebő m. árvaszéki elnök Nikolits Bogdan és Isszekutz Antal főszolgabírák nyugdíjazására vonatkozólag.

A nm. m. kir. belügyministeriumnak 2328. sz. a. kelt kegyes leirata, mellyel ő Felsőnének Mária Valeria főhercegnő ő Fenségének Salvator Ferencz főherceg ő Fenségével leendő egybekelése alkalmából a megye közönségének üdvözlő feliratért legfelsőbb köszönetéről értesít.

A nm. m. kir. belügyministeriumnak 46302. sz. kegyes rendelete Garay Ödön segédmérnök tiszteletdíjára vonatkozólag.

Főispán ur ő méltóságának 616. sz. b. rendelete a pénzügyigazgatásnak átengedett 3 szobának egy évig leendő átengedésére vonatkozólag.

Brankovics György g. k. patriarcha ő szentségének köszönő irata.

A Kölcsény szoborbizottság gyűjtési felhívása.

Zemplén vármegye átirata, melyben a képv. házhoz a közigazgatás államosítása tárgyiban intézett feliratának támogatását kéri.

A n.-kikindai főbiró betérjeszti a Mokrinn községi őrnöki választás ellen beadott felebbezést.

Ugyanaz betérjeszti Nákófalva közs.

képv. testületének a községi molnári állás betöltése tárgyában hozott határozatát az ellene beadott felebbezés kapcsán.

A t.-kanizsai főbiró jelentése a kéményseprő kerületek megváltoztatására vonatkozólag.

A perjámosi főbiró jelentése a kéményseprő szabályrendelet megváltoztatására vonatkozólag.

A módosi főbiró betérjeszti Szerb-Bóka közs. képv. testületének a vasuti czélokra ingyen átengedett területekre vonatkozó határozatát.

N.-Becskerek város polgármestere betérjeszti a városi képviselő testületnek a kövezés tárgyában hozott határozatát és az ellene beadott felebbezést.

Turinszky Szeja m. hajdu nyugdíjazása iránti kérvénye.

A selyemtenyésztés emelése czéljából kiküldött ministeri biztos átirata, a tenyésztett selyemgubók beváltására vonatkozólag.

A n.-szt.-miklósi főbirónak kérvénye az irodai lakbér felemelése iránt.

Alispáni jelentés hogy a Csanád egyházmegyei r. kath. püspök beiktatása f. é. szeptember hó 24-én lesz.

Előadó: Rigó István, m. aljegyző.

A nm. m. kir. belügyministeriumnak 161-90. hk. sz. a. kelt rendelete a házközösségek feloszlására vonatkozólag.

Főispán ur ő méltósága átteszi a komlósi g. k. hitközségnek a községi g. kel. lakosok 1891. évi közmunkájának a g. kel. templom építésére leendő átengedése iránti kérvényét.

A m. közig. bizottságnak 2270. sz. átirata Tomásevác község legeltetési díjainak szabályozása tárgyában hozott határozataira vonatkozólag.

A m. t. ügyészségnek jelentése Telecsky György n.-kikindai lakosnak a n.-kikindai reáltanoda alappal szemben fennálló tartozására vonatkozólag.

A központi főbiró betérjeszti Perlasz község képv.-test. az italmérsi kártalanítás tárgyában hozott határozatát.

A n.-kikindai főbiró jelentése a n.-kikindai izraelita hitközség segélyezésére vonatkozólag.

Az alibunári főbiró betérjeszti Ilaneca közs. mezei rendőri szabályrendeletét.

A nagy-kikindai főbiró betérjeszti Bassahid közs. átdolgozott legeltetési szabályrendeletét.

A nagy-kikindai főbiró betérjeszti Bassahid községi képv.-test. 100 forint előre nem látott költség megszavazása tárgyában hozott határozatát.

A párdányi főbiró betérjeszti N.-Párdány és Szerb-Párdány községek képv.-test. a két község egyesítése tárgyában hozott határozatát.

A t.-kanizsai főbirónak Uj-Szt-Iván községi legelőjére vonatkozólag.

A pancsovai főbiró betérjeszti Dólova közs. képv.-test. a heréskertek

jövedelmének gyümölcsöző elhelyezése tárgyában hozott határozatát.

A perjámosi főbiró betérjeszti Sárafalva közs. képv.-test. özv. Herz Laura volt körorvos nejének férje utáni fizetés követelése tárgyában hozott határozatát az ellene beadott felebbezés kapcsán.

Az antalfalvi főbiró betérjeszti Ozora közs. képv.-test. a közs. pénztárnok fizetésének felemelése tárgyában hozott határozatát.

Az antalfalvi főbiró betérjeszti Ozora közs. képv.-test. a közs. pénztárnok fizetésének felemelése tárgyában hozott határozatát.

Az antalfalvi főbiró betérjeszti Ozora közs. képv.-test. a községi kézbesítő fizetésének megállapítása tárgyában hozott határozatát.

A nagy-kikindai főbiró betérjeszti Bassahid községi képv.-test. a nagyvendéglő bérbeadása tárgyában hozott határozatát.

A török-kanizsai főbiró betérjeszti Oroszlámos közs. képv.-test. a község vagyoni viszonyainak rendezésére egy kölesön felvétele tárgyában hozott határozatát.

Az antalfalvi főbiró betérjeszti Czrepaja községi képv.-test. egy községi őrnöki állás rendszeresítése tárgyában hozott határozatát.

A párdányi főbiró betérjeszti Szb-Párdány közs. képv.-test. a kisbírák egyenruházatása tárgyában hozott határozatát.

Előadó: Pap Géza, tb. főjegyző.

A nm. m. kir. belügyministeriumnak 2608-1890. sz. kegyes rendelete a gypmesteri telepek létesítése tárgyában hozott szabályrendeletre vonatkozólag.

A nm. m. kir. belügyministeriumnak 2610-1890. sz. kegyes rendelete a hussvágás és husszemle szabályrendeletre vonatkozólag.

A m. közegészségügyi bizottságnak 2-1890. sz. határozata a Padén felállítani kért gyógytúra vonatkozólag.

A m. közigazgatási bizottság átteszi Schuvert Andrásnak a 13310. sz. alisp. határozat ellen beadott felebbezését.

A esenei főbiró betérjeszti H.-Kécsa közs. képvisel. testületének az állami ménnek tartása által okozott kiadási többlet tárgyában hozott határozatát.

A perjámosi főbiró betérjeszti Szent-Péter közs. képv. testületének néh. Herez József körorvos hátralékos fizetésének kifizetése tárgyában hozott határozatát és az ellene beadott felebbezést.

A t.-becsei főbiró betérjeszti Aracs közs. képv. testületének az okkupált földek felmérése tárgyában hozott határozatát.

A perjámosi főbiró jelentése Klima György községi állatorvos fizetésére vonatkozólag.

A perjámosi főbiró betérjeszti Lovrin közs. képv. testületének a tűzoltó-

egyletnek 200 frt ajándékozása tárgyában hozott határozatát.

A nagy-kikindai főbíró betérjeszti Tiszahegyes közs. képv. testületének a tűzoltó egyesület felszerelése tárgyában hozott határozatát.

Az alibumári főbíró betérjeszti Fejes Anna ovónő kérvényét, melyben az általa felállított és fentartott óvoda segélyezését kéri.

A m. számvevőség jelentése, Schleich Péter volt Nagy-Ósz községi árvtári pénzszedő tartozására vonatkozólag.

A m. ügyészségnek véleményes jelentése a Szerb-Ittebe községben behajthatlanná vált közmunka váltság hátralék leírására vonatkozólag.

A perjámosi főbíró betérjeszti Sándorház közs. képv. testületének egy Wertheim-féle pénzszekrény beszerzése tárgyában hozott határozatát.

A bánlakai főbíró betérjeszti Offszencza közs. képv. testületének Veidner Ferencz ottani tanítónak egy kert átengedése tárgyában hozott határozatát.

A párdányi főbíró betérjeszti N. Párdány közs. képv. testületének a vágatási díjak megállapítása tárgyában hozott határozatát.

A módosi főbíró betérjeszti Rudna közs. képv. testületének egy posta küldönöz felfogadása tárgyában hozott határozatát.

A panesovai főbíró betérjeszti Boreza közs. képv. testületének a tanítói fizetés felemelése tárgyában hozott határozatát.

A panesovai főbíró betérjeszti Réva-Ujfalu közs. képv. testületének Szakosan Péter tanuló segélyezése tárgyában hozott határozatát.

A panesovai főbíró betérjeszti Réva-Ujfalu közs. képv. testületének a tanítók lakbérének felemelése tárgyában hozott határozatát.

A panesovai főbíró betérjeszti Bárányos közs. képv. testületének a f. évre kivetett közmunka váltság leírása tárgyában hozott határozatát.

A perjámosi főbíró betérjeszti Lovrin közs. képv. testületének az iskola épület tatarozása tárgyában hozott határozatát.

A zombolyai főbíró betérjeszti Masztort közs. képv. testületének egy artézi kut furása tárgyában hozott határozatát.

Előadó: Szilágyi Albert, aljegyző.

A nagy-kikindai főbíró betérjeszti Bassahid közs. képv. testületének Trifunácz Mladen díjazása tárgyában hozott határozatát.

A t-becei főbíró betérjeszti Melenceze közs. képv. testületének Trifunácz Mladen díjazása tárgyában hozott határozatát.

A perjámosi főbíró betérjeszti a sándorházi koresma épületek megvételeire vonatkozó határozatát.

Schlik-féle vasöntőgyár ajánlata az ablakredő horgony burkolatok szállítására vonatkozólag.

A nagy-kikindai főbíró jelentése a topolyai körjegyző fizetésének felemelésére vonatkozólag.

Az alibumári főbíró betérjeszti Petrovoszelló közs. képv. testületének az előfogatok tárgyában hozott határozatát.

Az alibumári főbíró betérjeszti Petrovoszelló közs. képv. testületének az ottani fedező állomás 2 legényének élelmezése tárgyában hozott határozatát.

A t.-kanizsai főbíró betérjeszti T.-Kanizsa közs. képv. testületének egy közs. őrnöki állás rendszeresítése tárgyában hozott határozatát.

A T.-Beese főbíró betérjeszti Melenceze közs. képv. testületének az 1888. évben tűzkárosult lakosok segélyezése tárgyában hozott határozatát.

A n.-szt.-miklósi főbíró betérjeszti Ó-Bessenlyő közs. képv. testületének a templom kifestése és torony kijavítása tárgyában hozott határozatát.

A t.-kanizsai főbíró betérjeszti Deszk közs. képv. testületének az éjjeli őrök illetményeire vonatkozó határozatát.

A t.-kanizsai főbíró betérjeszti Gyála közs. képv. testületének a legelő béradó mikénti kezelése tárgyában hozott határozatát.

A panesovai főbíró betérjeszti Dolova közs. képv. testületének Barajevacz Szvetozár segélyezése tárgyában hozott határozatát.

A t.-kanizsai főbíró betérjeszti Oroszlámos közs. képv. testületének egy kályhafűtő állás rendszeresítése tárgyában hozott határozatát.

A bánlakai főbíró betérjeszti Offszencza közs. képv. testületének Singer Ferencz és Anna árvtartozásának megtérítése tárgyában hozott határozatát.

A t.-kanizsai főbíró betérjeszti Feketető közs. képv. testületének a legelődíj megállapítása tárgyában hozott határozatát.

A bánlakai főbíró betérjeszti Offszencza közs. képv. testületének a malom terület eladása tárgyában hozott határozatát.

A központi főbíró betérjeszti Zsigmondfalva közs. képv. testületének a község ház helyreállítása tárgyában hozott határozatát.

A zombolyai főbíró betérjeszti Szoltour közs. képv. testületének iskola építése tárgyában hozott határozatát.

Az antalfalvi főbíró betérjeszti Baranda közs. képv. testületének tanítói lak vétele tárgyában hozott határozatát.

Az antalfalvi főbíró betérjeszti Idvor közs. képv. testületének Forster Imre jegyző jutalmazása tárgyában hozott határozatát.

Az alibumári főbíró betérjeszti Dobricza közs. képv. testületének a kataszteri birtokcivék helyesbítése tárgyában hozott határozatát.

Előadó: Br. Feilitzsch Berthold, m. aljegyző.

A módosi főbíró betérjeszti Istvánföld község költségelőirányzata ellen az uradalom által beadott felebbezést.

A kanizsai főbírónak jelentése Szőregyh község által felvett 1000 frtos kölcsönre vonatkozólag.

A temesvári kir. jószágigazgatóság bemutatja Ujvár községnek eladott 200 □-ölnyi beltelekre vonatkozó szerződést záradékolás végett.

A zombolyai főbírónak jelentése Szerb-, Német- és Magyar-Czernya községektől beszédni kívánt trachoma költségekre vonatkozólag.

Gaál József m. alszámvevőnek a m. közs. és körjegyzők nyugdíjintézeti választmányának 12-90. sz. határozata ellen beadott felebbezése.

Özv. Büchler Fanny offszenczai lakosnőnek a közs. és körjegyzők nyugdíjintézeti választmányának 5-90. sz. a. hozott határozata ellen beadott felebbezése.

A m. számvevőség betérjeszti Bótos község 1889. évi pótköltségelőirányzatát.

A párdányi főbíró betérjeszti Jánosföld község által kisedővodai ezélokra megvett koresmacpületre vonatkozó szerződést jóváhagyás végett.

A központi főbíró betérjeszti Lázárföld közs. képv.-test. a szülész női fizetés felemelése tárgyában hozott határozatát.

Kalapis Györgynek a nyugdíjintézeti választmány 9-90. sz. határozata ellen beadott felebbezése.

A török-kanizsai főbíró jelentése a szőregyh községi őrnöki állás rendszeresítésére vonatkozólag.

A központi főbíró jelentése a perlaszi legelőbérre vonatkozólag.

A panesovai főszolgabíró betérjeszti Franczföld közs. képv.-test. a kertész fizetésének felemelése tárgyában hozott határozatát.

Az alibumári főbíró betérjeszti Petrovoszelló közs. képv.-test. a tanítónak egy 400 □-ölnyi kertnek haszonélvezetre leendő átadása tárgyában hozott határozatát.

A t.-kanizsai főbíró betérjeszti Gyála község legeltetési szabályrendeletét.

A panesovai főbíró Réva-Ujfalu közs. képv.-test. Athanaczkovits Milivoj tanuló segélyezése tárgyában hozott határozatát.

A központi főbíró betérjeszti Ném-Ellemér közs. képv.-test. a legeltetési díj megszabása tárgyában hozott határozatát és az ellene beadott felebbezést.

A nagy-kikindai főbíró betérjeszti Bassahid község képv.-test. a legelő bérbeadása tárgyában hozott határozatát.

Az alibumári főbíró betérjeszti Petrovoszelló község képv.-test. a regale kártalanítási kötvények értesítése tárgyában hozott határozatát.

Az antalfalvi főszolgabíró betérjeszti Oppova község képv.-test. egy őrnöki állás rendszeresítése tárgyában hozott határozatát.

Az alibumári főbíró betérjeszti Dobricza közs. képv.-test. Duma Szimának házhely adományozása tárgyában hozott határozatát.

Előadó: Filkovic Boldizsár, közíg. gyakornok.

Főispán ur ó méltósága átteszi a kolozsvári siketnéma intézetnek segély iránti kérvényét.

Fejérvármegye közönségének átirata a mm. m. kir. igazságügyministeriumhoz tett felterjesztésének támogatása iránt.

A esenei főbíró betérjeszti Román-Kécsa közs. képv.-test. az állami mének tartási költsége körül netán felmerülő hiány mikénti fedezése tárgyában hozott határozatát.

A esenei főbíró betérjeszti Nagy-Jécsa község képv.-test. az előljárók

1890. 32. Hiv. Mell. Torontál

fizetésének szabályozása tárgyában hozott határozatát.

A t.-kanizsai főbíró betérjeszti Szánád közs. képv.-test. 1000 ftos kölcsönnek a közs. takarékmagtári alapból leendő felvétele tárgyában hozott határozatát.

A pancsovai főbíró betérjeszti Almás közs. képv.-test. Laschober Gusztáv tanító segélyezése tárgyában hozott határozatát.

A központi főbíró betérjeszti Katalinfalva közs. képv.-test. a behajthatlanná vált közköltség leírása tárgyában hozott határozatát.

Az antalfalvi főbíró betérjeszti Farkasd község képv.-test. Suvak Atyimnak egy házhely adományozása tárgyában hozott határozatát.

Az antalfalvi főbíró betérjeszti Farkasd közs. képv.-test. Jovanov Szimának egy házhely adományozása tárgyában hozott határozatát.

Ugyanaz betérjeszti Farkasd közs. képv.-test. Danyanov Kosztának egy házhely adományozása tárgyában hozott határozatát.

Ugyanaz betérjeszti Farkasd közs. képv.-test. Czvein Perának egy házhely adományozása tárgyában hozott határozatát.

Az antalfalvi főbíró betérjeszti Farkasd közs. képv.-test. Velimirov Vitának egy házhely adományozása tárgyában hozott határozatát.

Ugyanaz betérjeszti Farkasd közs. képv.-test. Babics Iliának egy házhely adományozása tárgyában hozott határozatát.

A pancsovai főbíró betérjeszti Réva-Ujfalu közs. képv.-test. Baba Anna részére 120 ft évi ösztöndíj megszavazása tárgyában hozott határozatát.

A perjámosi főbíró betérjeszti Kis-Ósz közs. képv.-test. a tüzoltó egyesület segélyezése tárgyában hozott határozatát.

A perjámosi főbíró betérjeszti Lovrin közs. képv.-test. a községi bikák részére beszerzendő széna vétele tárgyában hozott határozatát.

Az alibunári főszolgabíró betérjeszti Petrovoszellő közs. képv.-test. Zsebelyan Józsa közs. kézbesítő jutalmazása tárgyában hozott határozatát.

Előadó: Hegedüs János, közig. gyakornok.

A központi főbíró betérjeszti a Klekk községi választás ellen beadott felebezést.

A n.-kikindai főbíró jelentése Basahid község által építendő istállóra vonatkozólag.

Az antalfalvi főbíró betérjeszti Tomasevác közs. képv. testületének iskola építése tárgyában hozott határozatát.

A központi főbíró betérjeszti R.Écska és Lukácsfalva közs. módosított szabályrendeletét.

A pancsovai főbíró betérjeszti Sztarcsova község módosított szabályrendeletét.

A pancsovai főbíró betérjeszti Réva-Ujfalu közs. képv. testületének Sza-gaissan Illés tanuló segélyezése tárgyában hozott határozatát.

Rigó József kérvénye Sándor nevű tanuló fiának segélyezése iránt.

A perjámosi főbíró betérjeszti Szent-Péter község képv. testületének a pótköltségelőirányzat elfogadására vonatkozó határozatát.

A pancsovai főbíró betérjeszti Franczfeld közs. képv. testületének vágóhid felállítására tárgyában hozott határozatát.

A központi főbíró betérjeszti Rudolfsznad közs. képv. testületének az italmérési kártalanítási összeg felhasználása tárgyában hozott határozatát.

A csenei főbíró betérjeszti Biléd közs. képv. testületének egy iskola felállítására tárgyában hozott határozatát.

A t.-kanizsai főbíró betérjeszti Jozsefova közs. képv. testületének az überland váltság törlesztésére egy kölcsön felvétele tárgyában hozott határozatát.

A párdányi főbíró betérjeszti Csebza közs. képv. testületének a mezei csöszök felfogadása tárgyában hozott határozatát.

A párdányi főbíró betérjeszti Csebza közs. képv. testületének a halászati jog bérbevétele tárgyában hozott határozatát.

A n.-szt.-miklósi főbíró betérjeszti Ó-Bessenyő közs. képv. testületének egy 2000 ftos kölcsön felvétele tárgyában.

A perjámosi főbíró betérjeszti Perjámos községnek a kisedővoda segélyezése iránti kérvényét.

A pancsovai főbíró betérjeszti Réva-Ujfalu közs. képv. testületének Bogdanov Jon közs. közgyámnak a közs. erdőből 1 öl fa kiutalványozása tárgyában hozott határozatát az ellene beadott felebbezés kapcsán.

A pancsovai főbíró betérjeszti Réva-Ujfalu közs. képv. testületének Gulgulyán Agnicza italmérési adó tartozásának leírása tárgyában hozott határozatát.

Előadó: Vogel Dezső, közig. gyakornok.

A nm. m. kir. földmiv. ministeriumnak 23698. sz. kegyes rendelete, mellyel a felső torontáli ármentesítő társulat véleményező bizottság tagjainak kinevezéséről értesít.

A m. alispán bejelenti, hogy Hány Imre n. kikindai főszolg. díjnoknak 30 frtnyi segélyt utalványozott.

A m. alispán bejelenti, hogy Kanász János m. hajdúnak 20 frtnyi temetkezési költséget utalványozott.

A m. alispán bejelenti, hogy az alibunári járási főszolgabírónak az 1890. évi I-ső félévről szóló iparszámadásra a felmentvényt megadta.

A m. alispán bejelenti, hogy a párdányi főszolgabírónak az 1890. évi I-ső félévről szóló iparszámadására a felmentvényt megadta.

Alispáni jelentés a m. főpénztárban f. é. május 17-én váratlanul megejtett rovincsolásra vonatkozólag.

Alispáni jelentés a m. gyámpénztárban f. é. július 18-án váratlanul megejtett rovincsolásra vonatkozólag.

Alispáni jelentés a m. főpénztárban f. é. július 19-én váratlanul megejtett rovincsolásra vonatkozólag.

A pancsovai főbíró betérjeszti Székelykeve közs. képv. testületének, a sekrestye butorzatának beszerzése tárgyában hozott határozatát.

A pancsovai főbíró betérjeszti Székelykeve közs. képv. testületének a szegényalapban lévő pénz gyümölcsöző elhelyezése tárgyában hozott határozatát.

A pancsovai főbíró betérjeszti Székelykeve közs. képv. testületének a legeltetési díj meghatározása tárgyában hozott határozatát.

A bánlaki főbíró betérjeszti Nagy-Gáj közs. képv. testületének a bírói fizetés felemelése tárgyában hozott határozatát.

A bánlaki főbíró betérjeszti Partos község legelőjének bérbeadására vonatkozó iratokat.

A nagy-kikindai főbíró jelentése Tisza-Hegyes község által felvett kölcsönre vonatkozólag.

A zombolyai főbíró betérjeszti Schiller Frigyes orvos tudori oklevelét kihirdetés végett.

A bánlaki főbíró betérjeszti Dörner Mária szülésznő oklevelét meghirdetés végett.

A perjámosi főbíró betérjeszti Streng Ágnes szülésznő oklevelét meghirdetés végett.

A bánlaki főbíró betérjeszti Kanak közs. képv. testületének egy tenyészmen vásárlása tárgyában hozott határozatát.

Jankó Ágoston főszolgabírónak 6 heti szabad-ág iránti kérvénye.

(Folytatása következik.)

2838. sz. ex 1890.

Pályázat.

A nagy-kikindai községi gymnasiumnál egy tanszékre, melylyel a mértani és szabadkézi rajznak, szépirásnak és alsóbb osztályokban a számtannak tanítása van összekötve, ezennel pályázat hirdettetik. Ezen állomással rendes tanár megválasztása esetén 1200 ft évi fizetés, 200 ft szállás-pénz és a szabályszerű ötödéves pótlékok élvezete és nyugdíj jogosultság, — helyettes tanár megválasztása esetén pedig 800 ft évi díj van összekötve. Pályázók a nagy-kikindai gymnasiumi bizottsághoz címzett kérvényüket, melyben életkoruk, vallásuk, nős vagy nőtlen állapotuk, hadkötelezettségi viszonyuk, végzett tanulmányaik és tanári képesítésük, nyelvismereteik és eddigi nevelési szolgálataik okmányokkal igazolandók, ha szolgálatban vannak előjárásuk utján minősítvényi táblázattal, különben pedig közvetlenül alóírotthoz, mint a nagy-kikindai gymnasiumi bizottság elnökéhez f. évi augusztus hó 20-ig küldjék be. A megválasztott állomását az 1890-1. tanévi beiratások előtt tartozik elfoglalni. Nagy-Becs-kereken, 1890 július 29-én.

Rónay Jenő, kir. tanácsos, alispán, mint a gymnasiumi bizottság elnöke.

Körriratok.

Torontál vármegye alispánjától.

A száj- és körömfájás

a torontálmegyei alispáni hivatalhoz érkezett jelentések szerint ujabban a következő községek marhaállományában lépett fel:

Bács-Bodroghmegyében: Ada, Bács-Monostor, Bezdán, Borsod, Bikity, Gyurgyevo, Józsefháza, Jankovác, Kula, Kumbaja, Martonos, Matheovits, Szent Tamás, Ó Szivác, Új Szivác, Vaskút, Ó Verbász, Új Verbász és Zsablya községekben.

Csongrád vármegyében: Horgas községben.

Csanád vármegyében: Nagylak

és Palota községekben, az apáczai és Vertán Lukács pusztá bánhegyesi birtokosnál; továbbá Szabadka város külterületéhez tartozó Tavankút pusztán.

26879. szám 1890.

Valamennyi főszolgabíróknak, központi előadói karnak, Nagy-Beeskerek város polgármesterének.

Az állami italmérési jövedékre vonatkozó 1888:XXXV. tczikk némely határozmányainak kiegészítéséről szóló 1890:XXXVI. tcz. f. évi július 14-én lép életbe.

Mint hogy e törvény olyan rendelkezéseket is tartalmaz, melyek nemcsak az italárulással foglalkozó feleket, de a fogyasztó közönséget is legközelebből érdeklik: a közönség tájékoztatására szolgáló hirdetményt kellő példányban oly felhívással küldöm meg a tites címnek, hogy haladék nélkül intézkedjék, miszerint a hirdetmény a községi előljáróságok útján a község házában s azonkívül a község kiterjedéséhez képest egy vagy több helyen közzététessék, illetve kifüggesztessék.

Nagy-Beeskerek, 1890 július 29.

Rónay, kir. tanácsos, alispán.

69755. sz. — Hirdetmény az állami italmérési jövedékre vonatkozó 1888:XXXV. tcz. némely határozmányainak kiegészítéséről szóló 1890:XXXVI. tcz. végrehajtása tárgyában. — 1. Az 1890:XXXVI. tcz. értelmében, mely törvény 1890 július 14-én lép életbe, mindazok, a kik nyílt helyeken égetett szesz folyadékoknak nagyban, vagyis legalább 100 litert tevő vagy azt meghaladó mennyiségben, illeték- és adómentes elárulásával szándékoznak foglalkozni, erre a pénzügyi hatóság engedélyét kötelesek kieszközölni. Az engedélyes szesz-nagykereskedők Trenacsén-, Liptó-, Arva-, Szepes-, Sáros-, Zemplén-, Ung-, Bereg-, Máramaros és Beszterce-Naszód vármegyékben, valamint a pénzügyminisztérium által rendelt uton esetleg még kijelölendő vármegyékben, az általuk beszerzett s illetve eladott égetett szesz folyadékokról bevételi és kiadási árjegyzékek vezetésére kötelezvék.

2. Az eddigi szesz-nagykereskedők, ha engedély iránti kérvényüket legkésőbb 1890 július 31 ig nyújtják be, vállalatukat kérvényük jogerejü elintézéséig akadálytalanul gyakorolhatják. Az 1. alatt felsorolt vármegyékben az ilyen szeszkereskedők bevételi és kiadási árjegyzék vezetésére már 1890 július 15-től kezdve kötelezvék.

3. Azon egyéneknek, kik sem a szeszkereskedők, sem a szesztermelők közé nem sorozhatók s kik a törvény életbelépte előtt égetett szesz folyadékoknak nagyban való adás-vevésével foglalkoztak, de jövőre nézve szeszkereskedői engedélyre nem tartanak igényt, legkésőbb 1890 augusztus 1-ig benyújtandó kérvényükre megengedheti az illetékes k. pénzügyigazgatóság, hogy fenmaradt készleteket — újabb beszerzés szigorú kizárásával — a körülményekhez mért záros határidő alatt és kiadási árjegyzék vezetésével engedélyes szeszkereskedőknek, likör- és rumgyárosoknak, avagy kiméréssel vagy kis mértékben való elárulásával

foglalkozó adóköteles feleknek elárulathassák.

4. Szeszgyárosok (szeszfőzők), szabadraktárak tulajdonosai, likör- és rumgyárosok az égetett szesz folyadékoknak 100 litert tevő, avagy azt meghaladó mennyiségben való elárulását pénzügyigazgatósági engedély nélkül is gyakorolhatják, de az 1-ső pontban jelzett vármegyékben kiadási árjegyzéket kötelesek vezetni.

5. Azok a szeszfőzők, kik a szeszadót a főzőkészülék termelőképessége szerinti általányozás vagy szabad egyezkedés (megváltás) alapján fizetik (mint pl. az ugynevezett kisüstösök) árjegyzékek vezetésére nem kötelezvék; ha azonban az alábbi 7. pont szerint adómentes szesz beszerzésére engedélyvel ellátott olyan mezőgazdának vagy iparosoknak adnak el szeszt (pálinkát), kik azt más községbe (beszedési körbe) szállítják: a vevő felek részére, ezek engedélyének keltére és számára való hivatkozással, szintén eladási bázisát avagy olyan igazolványt kötelesek kiszolgáltatni, melyből a vevő neve s az eladott cikk mennyisége és minősége kivehető legyen; az 1. pontban jelzett megyékben ezenkívül minden eladást a vevő féltől beszerzett bélyegtelen ellennyugtával vagy vasuti stb. feladó vévénnyel kötelesek igazolni.

6. Égetett szesz folyadékok 100 litert tevő vagy azt meghaladó mennyiségben az ugyanazon községben (beszedési körben) lakó szeszfőzőktől, szabadraktár-tulajdonosoktól, likör- és rumgyárosoktól, valamint engedélyvel ellátott szesz-nagykereskedőktől kizárólag saját használatra, vagy házi szükségletre (egy kenyéren levő házi népok és cselédjeik részére, mezőgazdasággal foglalkozóknál azon mezőgazdasági napszámosaik részére is, kik napi bérükön kívül szeszjárandóságban is részesülnek), valamint ipari czélokra, italmérési adótól mentesen külön pénzügyi hatósági engedély nélkül szerezhetők be.

7. Pénzügyigazgatósági engedély mellett a mezőgazdasággal foglalkozók saját házinépok és cselédjeik, valamint azon mezőgazdasági napszámosaik részére, kik napibérükön kívül szeszjárandóságban is részesülnek, valamint az iparosok ipari czéljaikra a szeszt (pálinkát) 100 litert tevő vagy azt meghaladó mennyiségekben italmérési adótól mentesen az ugyanazon községben (beszedési körben) szesz italok kimérésére pénzügyi hatósági engedélyvel bíró adóköteles felektől, valamint más községben (beszedési körben) levő szeszfőzőktől, szabadraktár-tulajdonosoktól, engedélyvel ellátott szeszkereskedőktől és szesz italok kimérésére pénzügyi hatósági engedélyvel bíró adóköteles felektől is beszerzethetik.

Egy és ugyanazon községbeni mezőgazdák italmérési adótól mentes szesznek (pálinkának) egyenként legalább 100 litert tevő mennyiségben való beszerzésére iránti engedélyért a községi előljáróság útján együttesen is folyamodhatnak; ez esetben a községi előljáróság az egyes folyamodókra vonatkozólag megkivántató adatokat az előirt minta szerint szerkesztendő kimutatásba foglalni, az adatok helyes-

ségét hitelesen igazolni s az illetékes k. pénzügyigazgatóság elé terjeszteni tartozik.

Az engedélyes által a nyert engedély alapján italmérési adótól mentesen beszerzett szeszt másnak átengedni, vagy más célra fordítani tilos.

8. A szeszgyárosoknak (szeszfőzőknek), szabadraktár tulajdonosoknak, a likör- és rumgyárosoknak, az engedélyvel ellátott szeszkereskedőknek, a kis mértékben elárulóknak, a kimérőknek, a gyógyszerészeknek, az engedélyvel ellátott mezőgazdának és iparosoknak kivételével, másoknak égetett szesz folyadékokat nyílt helyekre más beszedési körzetből az italmérési adó beszedésére jogosítottnak engedély nélkül akár 100 litert tevő, avagy azt meghaladó, akár azon alóli mennyiségben bevinni — az alábbi kivételektől eltekintve — tiltva van.

Az engedélyes mezőgazdák és iparosok az eladótól fedezetül nyert bázisát vagy igazolványt a bevételkor az adószedésre jogosítottnak, ha ez kívánja, felmutatni s általa láttamoztatni kötelesek.

100 literen aluli mennyiségben az égetett szesz folyadékok, továbbá cognac, rum, arrak, nemkülönb a különleges pálinkafélék (mint szilvorum, gyümölcs-pálinka stb.) és egyéb szesz folyadékok közül pedig bor (bormust) és sör hozhatók be, de csakis az 1888:XXXV. tcz. 17. § ában megállapított italmérési adó előleges lefizetése mellett, miért is a behozatalról az italmérési adó szedésére jogosítottnak mindig előre s legkésőbb a behozatalkor jelentés teendő.

9. Azon helyeken, hol az italmérési jog kizárólagos alapon van biztosítva, bejegyzett anyag-, fűszer- és vegyes kereskedők, hacsak kimérési engedélyt nem nyertek, a kismértékben való elárulásra szóló engedélyek alapján csakis a következő italokat árusíthatják parafadugóval és érczupakkal vagy a czég pecsétjével ellátott zárt edényekben:

a) honi finomabb asztali, csemege- és külföldi bort;

b) honi és külföldi palaczkört;

c) szilvorumot és egyéb különleges pálinkát;

d) liköröket, továbbá cognacot, rumot és arrakot, és pedig mindezen italokat [a), b), c) és d)] csakis főüzletükben, zárt edényekben az a) és b) alatt felsoroltaknál 0.5 liternél, a szilvorum, különleges pálinka, likörök, cognac és arraknál 0.3 liternél, a rumnál pedig 0.2 liternél nem kisebb mennyiségben;

e) szeszt, melynek a 100 fokú szesz-mérő szerint legalább 75 fokot kell tartalmaznia, iparosoknak, mesterségük folytatására vagy másoknak is házi czélokra főüzletükben zárt edényekben egy liternél nem nagyobb és fél liternél nem kisebb mennyiségben.

Az említett kereskedők ezen felül a fennebb a), b), c) és d) alatt felsorolt folyadékok árulását csupán melléküzletként, az e) pont alatti esetben szintén így és az üres üvegeknek becserélése nélkül gyakorolhatják.

A kismértékben elárulható honi finomabb asztali bor árának legalább 40, a csemege borának legalább 60

krban kell megszabva lenni; ebben az árban a palaczk értéke is befoglalatik, mely azonban literenként 10 krt meg nem haladhat.

A szilvorum, továbbá a likörök, valamint a cognac, rum és arrak csak akkor tekinthetők kismértékben elárúsítható italoknak, ha azok ára literenként üvegestől legalább 1 frtban van megszabva, melyből a palaczk ára 0.2 literenként legfeljebb 4 kr. essék.

Azok a bejegyzett cégü anyag-, fűszer- és vegyes kereskedők, kik az 1888:XXXV. tezikk alapján szesz italoknak kismértékben való elárúsítására pénzügyi hatósági engedélyt már nyertek, nem tartoznak új engedélyt váltani; a szesz folyadékok elárúsításánál azonban az 1890 július 15-től kezdve már a fennebbi határozmányokat kötelesek szem előtt tartani; az olyan kereskedőknek azonban, a kiknek parafadugóval és érczkupakkal vagy a cég pecsétjével ellátott, de a fennebb megszabott méretektől eltérő palaczkokba helyezett italkészleteik vannak, kérelmekre a k. pénzügyigazgatóság megengedheti, hogy a jelenleg birtokukban levő és általuk bejelentendő ilyen palaczkozott italokat 1890 december 31-ig akadály nélkül áru síthassák.

10. Az előző pontokban foglaltakra vonatkozó részletes határozmányokat, valamint a büntető határozatokat „Az állami italmérési jövedékről szóló törvények és szabályok hivatalos összeállításának III. füzeté” tartalmazza, mely a „Budapesti Közlöny” folyó évi 149. és 150. számaiban lett közzé téve és Nagel Otto könyvkereskedőnél Budapesten külön kiadásban is kapható. — Budapest, 1890 július 4. A m. k. pénzügyministerium.

29418. szám 1890.

Valamennyi főszolgabírói és a helybeli polgármesteri hivatalnak.

A nm. m. kir. belügyministerium a budapesti önkéntes tűzoltótestület által nyitott országos tűzoltói szaktanfolyam tárgyában a következő rendeletet bocsájtotta ki:

„Körrendelet. A budapesti önkéntes tűzoltótestület, a másolatban mellékelt felhívás és tanterv szerint, országos tűzoltói szaktanfolyamot nyit, mely f. évi augusztus hó 4-től 17-ig fog tartani, a képesítő vizsgák letételére pedig jövő hó 18-ik és 19-ik napjait tűzte ki.

E szaktanfolyam és képesítő vizsga célja az, hogy a vidéki városoknak, nagy és kis községeknek, valamint a tűzoltótestületeknek és az ügy iránt érdeklődőknek mód és alkalom nyujtassék arra, hogy kiküldöttjeiket, illetve magukat a tűzoltói szakmában elméletileg és gyakorlatilag kiképezhessék, testületek begyakorlására és vezetésére alkalmasokká váljanak és további önképzésükre alapot nyerjenek.

Egyszersmind elhatározta a nevezett testület, hogy a kevésbé tehetős községek vagy testületek által kiküldendő tanfolyamhallgatók közül huszat díjtalan csoportos elszállásolásban fog részesíteni.

A várt siker esetében végül az idénre

tervezett szaktanfolyam több egymást követő éven át ismételtetni fog.

Felhívom tehát a törvényhatóságot, hogy a tűzrendészet és a tűzoltás jól felfogott érdekéből tartandó szaktanfolyamot és az ezzel kapcsolatos kedvezményt az illető hatóságok és testületek figyelmébe ajánlja; megjegyezvén, hogy az ajánlatok vagy felvilágosítások iránti kérdésködések közvetlenül a budapesti önkéntes tűzoltótestülethez (Budapest IV. ker., Duna-utca 1. sz.) intézendők.

Nagy-Becskek, 1890 aug. 2.

Rónay, kir. tanácsos, alispán.

A „Budapesti önkéntes tűzoltótestület” parancsnoksága. — Felhívás. Hazánk tűzoltóintézményének fejlesztése, mennél szélesebb körben leendő kiterjesztése és modern alapokra való fektetése céljából kedves köteletséget vélt teljesíteni a budapesti önkéntes tűzoltótestület, midőn utalással a nm. m. kir. belügyminister ur 1888. évi 53888. sz. a. kelt magas körrendeletével kibocsátott tűzrendészeti kormányrendeletre s illetve az abban foglalt nemes intenciók megvalósítását szerény tehetségéhez mérten elősegíteni kívánva, országos tűzoltói szaktanfolyam létesítését elhatározta. — A cél, mit ezen elhatározásával kitűzött, nem más, minthogy bárkinek s bárhonnét, ki a tűzoltóügygel komolyan foglalkozni kíván, módot és alkalmat nyujtson lehetőleg rövid idő alatt s kevés költséggel elsajátíthatni mindazt, mi az illetőt a tűzoltói szakmára képesíti, tisztí vagy altiszti szolgálatra minősíti s mások kiképzésére és az önképzésre megfelelő alapot ad.

Ezennel felhívja tehát a budapesti önkéntes tűzoltótestület a vidéki társ-testületeket, városok, nagy- és kisközségeket, az összes bajtársakat és a humanistikus tűzoltóügy iránt érdeklődőket, hogy az idei nyáron, augusztus havában Budapesten tartandó országos tűzoltói szaktanfolyamra mennél számosságban jelentkezzenek, s a nemes ügy érdekében fáradságot és időt nem kímélve használják fel a kedvező alkalmat a szakmában leendő kiképzetésükre!

Áttérve ezek után magára a tanfolyam részleteire és feltételeire, van szerencsénk tájékozásul a következőket előadni:

Czim: Országos tűzoltói szaktanfolyam.

A tanfolyam ideje: Kezdődik 1890 augusztus 4-én és tart augusztus 17-ig bezárólag.

Képesítő vizsgák: Tartatnak aug. 18-án és 19-én úgy az elméleti, mint a gyakorlati részből.

Bizonyítványok: 1. Látogatási igazolvány. — Ebben fel lesz tüntetve, hogy augusztus hó 4-től 17-ig tartott tanfolyamot az illető a megállapított tanterv szerint miként látogatta. (Ez azonban minősítést még nem képez.) — 2. Képesítő bizonyítvány. — Melyben az egész tanterv, úgy az elméleti, mint a gyakorlati befoglalatik, s a letett vizsga eredményéhez mérten az illető tisztí vagy altiszti minősítést nyer.

Jelentkezés, feltételek és kedvezmények: Jelentkezési határidő: 1890. évi

július 20-ika. A jelentkezés a budapesti önkéntes tűzoltótestület parancsnokságához intézendő. Az illető jelentkezetteknek már augusztus 3-án Budapestre érkezniök s a parancsnokságnál (IV. Duna utca 1. sz. II. emelet) személyesen bemutatkozniök kell. (Aug. 3-án egy később közzétéendő helyen ismerkedési est fog tartatni.)

Jelentkezhetik bárki, ki az ügygyel komolyan foglalkozni kíván; ha város, község vagy testület részéről hivatalosan küldetik ki, szükséges, hogy erről igazolványt mutasson be. Ha az illető jelentkező már tényleg tűzoltó, kívánatos, hogy egyenruháját magával hozza. Az egyenruhával nem bírók a testületünk szertárából fognak ilyenell elláttatni.

A tanfolyam megszakitás nélkül végig hallgatandó, mert csak így van értelme az abban való részvételnek. Ugy az elméleti előadások, mint pedig a gyakorlatok szorgalmasan látogatandók.

A kik a tanfolyamat végig hallgatják, de szakvizsgát nem kívánnak tenni, azok látogatási igazolványt kapnak. Ellenben azok, a kik az elméleti és gyakorlati szakvizsgát is leteszik, a látogatási igazolványon felül képítő bizonyítványt is kapnak.

Tandíjat senki sem fizet, sem pedig beiratási díjat, szóval a tanfolyam teljesen díjmentes; az eszközök díjtalanul rendelkezésre állanak.

Módjában lesz a tanfolyam hallgatóinak szakszerű tapasztalatokat gyűjthetni, már meglévő tapasztalataikat gazdagítani, a tűzoltószergyárakat látogatni, próbák és kísérleteken megjelenni, a színházak berendezéseit és szerkezeit tanulmányozhatni, szóval minden rendelkezésre álló eszközt és módot célszerűen felhasználni.

A tanfolyam hallgatói éjjeliőrség szolgálatra is be fognak osztatni, az előforduló tűzesetekhez pedig kivonulnak, hogy az aktív szolgálatot és tűztámadásokat is tanulmányozhassák.

Végül elhatározta a parancsnokság, hogy kevésbé tehetős, esetleg vagyontalan község vagy testület által kiküldött tanfolyamhallgatók közül 20-at díjtalan csoportos elszállásolás kedvezményében fog a testületünk költségén részesíteni; az eme kedvezményben részesülni óhajtok f. évi július 15-ig tartoznak jelentkezni.

A tanterv a következő: I. Elméleti rész: 1. Szervezés, szabályzat. 2. Tűzrendészet. 3. Egyenruha és személyes felszerelés. 4. Tűzoltószerek. 5. Vízszerezés. 6. Tűzjelzés. 7. Tűzoltás és védelem (Taktika). 8. Első segély bal eseteknél. — Gyakorlati rész: 1. Rendgyakorlatok. 2. Szerek gyakorlati ismertetése. 3. Szivattyu-szerelés. 4. Mászó- és mentőgyakorlatok. 5. Jelképes tűztámadás és védelem. — Tanórak: délelőtt 3 óra elméleti előadás (kezdeté reggel 7 órakor), 1 óra ismétlés és megbeszélés; délután 3 óra gyakorlat a gyakorlótéren (kezdeté délután 4 órakor). — Budapest, 1890 május hó. A „Budapesti önkéntes tűzoltótestület” parancsnoksága.

kk. ut
k. pénz-
tartozik.
engedély
esen be-
ni, vagy
szfőzők-
knak, a
z enge-
knek, a
a kimé-
az en-
knak és
ásoknak
yilt he-
az ital-
ítottnak
ert tevő,
on alóli
alábbi
ra van.
és ipa-
ert bár-
lkor az
ez ki-
oztatni
ben az
ovábbá
ben a
szilvo-
egyéb
ig bor
csakis
n meg-
lefize-
atalról
ositott-
a be-
mérésí
ositva,
vegyes
edélyt
való
lapján
hatják
vagy
t edé-
mege-
t;
leges
rumot
lokak
kben,
tt fel-
rium,
ac és
pedig
gben;
szesz-
kell
égük
házi
kben
liter-
ül a
orolt
llék-
tben
be-
honi
ább
60

28763. szám 1890.

Valamennyi járási főszolgabíróknak, N.-Beckerek város polgármesterének és valamennyi járási állatorvosnak.

A nm földmívelési ministeriumnak 38907. szám alatt kelt s alant közölt körrendelete folytán utasítom ezimet, hogy azon esetben, ha a járványos száj- és körömfájás valamely községben, tanyán, majoron, legelőn megszűnik, a hatósági állatorvos által az 1888: VII. tcz. végrehajtási rendeletének 125. és illetve 226. § a alapján szerkesztett végjelentések egyenesen és késelem nélkül a vármegye területén működő állami állatorvoshoz küldessenek.

Miután a járványos községek nagy számánál fogva meg fog történni, hogy az állami állatorvos a tömegesen érkező végjelentések helyszíni felülvizsgálatot a kellő gyorsasággal végezni nem lesz képes, s így a nm. ministerium által adott jogomnál fogva a zárlati s más a forgalmat stb. korlátozó intézkedéseket a hatósági állatorvosok véleménye alapján fogom megszüntetni, elengedhetlenül megkívánom, hogy ezen végjelentések teljesen a törvényes feltevételek jelenlétének konstatálása mellett kimerítő és pontos adatok alapján személyes felelősséggel készíttessenek.

Egyébiránt világos, hogy azon esetekben midőn a száj- és körömfájás valamely udvarra, tanyára, majorra, legelőre szorított és nem vált járványos jellegűvé s az illető helyre elrendelt intézkedések megszüntetéséről van szó, azt az idézett rendelet 225. §-a alapján állatorvosi véleményemmel az I. fokú hatóság jogosult eszközölni.

Nagy-Beckerek, 1890 július 29.

Rónay, kir. tanácsos, alispán.

28680. szám 1890.

Valamennyi járási főszolgabíróknak, N.-Beckerek város polgármesterének.

A kerületi állami állatorvos a következő javaslatát terjeszti be hozzám: „495.-1890. sz. T. alispáni hivatalnak Nagy-Beckereken. — A száj- és körömfájás miatt járványos egyes községekben tartott ellenőrző vizsgálataimnál azt tapasztaltam, hogy a járvány fellépése esetében sem a hatóságok és ezek szakközegei s kivált az illető községek nem fordítanak kellő figyelmet arra, hogy az inficiált szarvasmarha-állománytól — tartózkodjanak azok akár állandóan legelőn, vagy bocsátassanak a körülményekhez képest naponta haza a községbe — a juh- és sertésállománynak a törvényben is hangsúlyozott külön legeltetése, elkülönítése fogatosítottassék. A legtöbb helyen ezen állatok, ha még egészségesek is, a beteg szarvasmarhával egy legelőn tartatnak, egy közös kúton lesznek itatva, ugyanazon uton hajtva stb. Ennek tulajdonítható, hogy ezen két állatállományban a száj- és körömfájás, bár legnagyobb részben csak a már inficiált községekben, rohamosan terjed.

Azt is tapasztaltam, hogy egyes helyeken a ragályos bántalom a községek legelőinek a szomszédos járványmentes község egyenes összeköttetésben álló legelőjén tartózkodó állatokra vitetett át, mert bár a járványos köz-

ségek kivezető utai őriztetnek, de a legelőkön levő beteg állatok őrzete hiányos.

Tapasztaltam továbbá, hogy sok községben bár a beteg és egészséges szarvasmarha s más a kór iránt fogékony állat a községen kívül van a község határában, mégis a község közvetlen közelében s nem a határból kivezető utakon vannak az ökrök elhelyezve, hogy a járványos legelőkön nem csak egészséges juhok és sertések, hanem lovak is tartatnak s innen a községbe naponta bevitetnek, már pedig a ragályanyag továbbhuzolására ezek is alkalmasak.

A legtöbb nyert általános benyomásból, az érkező jelentésekből arra lehet következtetni, hogy a vásárok megtartására s a marhalevelek kiállítására vonatkozó tilalom a járvány rohamos terjedésének korlátozására jó hatással van; a szomszédos községekben azonban egy pár esetben a folytonosság utján a járvány újabb fellépését lehet megállapítani és pedig nézetem szerint kizárólag a fent elmondott okok folytán. — Ebből kiindulva szükségesnek vélném aziránt intézkedni, hogy:

1. A járványos községekben a juhok és sertések a beteg szarvasmarháktól azonnal különíttessenek el, a szarvasmarhák által használt legelőre ne bocsátassanak, hanem külön őrizet alatt állandóan külön legelőn tartassanak, vagy a mely állat a községben van, legelőre ne bocsátassék, a beteg szarvasmarhák által használt kutak és utak ezen állatok részére itatás, hajtás céljából ne vétessenek igénybe.

2. Utasítandók azon községek, melyek járványos szomszéd községek által határoltatnak, hogy saját állatállományuk megvédése céljából községük határában öröket alkalmazzanak, hogy a járványos községek felől jövő, a kór iránt fogékony állatokat és szűles takarmányféléket, trágyát visszautasítsanak.

3. A járványos községek felől a határban a közelben szarvasmarhákat, juhokat, sertéseket ne legeltessenek s azokkal beteg állatok utján semmiféle összeköttetésben ne álljanak.

4. Járványos községekben a határból kivezető utakon állíttassanak fel az ökrök s e mellett külön őrizet a község közelében lévő utakon akkor alkalmaztassék, ha a hatóság ezt szükségesnek látja és rendeli, s ha a községi szarvasmarha stb. állatállomány egészséges s a határban lévő járvány miatt a községi állomány megvédése szükséges s ha az állatállomány beállítására van elrendelve.

5. Járványos legelőre, vagy olyanra, melyen beteg állatok tartózkodtak, a lovak se bocsátassanak.

Az elmondottak közül olyan rendtelenségeket tapasztaltam egyes helyeken, hogy kérem kell, miszerint ezen rendelet, ha egyáltalában kiadatik, a községek stb. személyes felelősségére történő hivatkozással adassék ki. N.-Beckerek, 1890 július 25-én. Mihály Miklós, állami állatorvos.

Ennek alapján felkérem ezimet, hogy az itt elmondottakat alkalmazni, azt szigorúan végrehajtani, az ellenzőket megbüntetni s a községeknek

e tárgyban kiadandó rendeletének megtartásáért az előljárókat felelőssé tenni sziveskedjék.

Nagy-Beckerek, 1890 július 29.

Rónay, kir. tanácsos, alispán.

28996. szám 1890.

Valamennyi főszolgabíróknak, Nagy-Beckerek város polgármesterének, a megyei árvaszéknek, a megyei fő- és gyámpénztárnak és a megyei számvévőségnek.

„48365. eln. sz. M. kir. belügyminister. Körendelet. — A m. k. pénzügyminister urnak f. hó 2-án 43038. szám a. kelt átírata alapján értesítem a törvényhatóságot, miszerint üzleti biztosítékul és bánatpénzüll a közigazgatás minden ágazatában a budapesti főzón legutóbb jegyzett, de tizennégy napnál nem régebbi napi árfolyam szerinti értékben és soha névértékén felül az 1889: XIV. és XV. tcz. értelmében az állam által átvett és fokozatosan beváltandó első magyar gácsországi magyar nyugoti és budapest—pécsi vasutársulatok részesvényei is elfogadhatók. — Budapest, 1890 július 15. A minister helyett: Szalavszky Gyula, államtitkár.“

Mit is tudomás és kellő miheztartás céljából ezennel közlök.

Nagy-Beckerek, 1890 július 31.

Rónay, kir. tanácsos, alispán.

28447. szám 1890.

Valamennyi járási főszolgabíróknak.

Arról sze eztem tudomást, hogy az egyes községek az általuk különféle helyekre hivatalosan beküldött pénzüsszegek egy részéről szabályszerűleg kiállított nyugtákkal nem bírnak, mivel azokról olyanokat nem nyertek.

Mint hogy pedig ugy a helyes számvitel, mint az elszámolásnak okmányilag való igazolása feltétlenül megkívánja, hogy az egyes hatóságokhoz bármely czímen hivatalos uton beszálított pénzek mindenkoron kellőleg nyugtáztassanak, és minthogy azon összegekről, melyek a f. évben beszálítottak, anélkül, hogy azokról szabályszerű nyugta állíttatott volna ki, tudomást szerezni óhajtok, felhivom ezime, miszerint járása községeinek bárhová és bármily czímen befizetett nyugtázatlan pénzzállítmányairól egy kimutatást összeállítani és azt hozzám f. évi szeptember 1-éig sürgetés bevévérisa nélkül betérjeszteni sziveskedjék.

Nagy-Beckerek, 1890 július 28.

Rónay, kir. tanácsos, alispán.

Torontálvármegye törvényhatósági bizottságának 1890. évi május 19-én és folytatva N. Beckereken tartott rendes tavaszi közgyűlésének jzókvi kivonata. 535. kgy. 13849. sz. 1890.

A csenei járás főszolgabírája betérjeszti Weiszgerber Jánosné születésnői oklevelé meghirdetés végett.

Az okmány Torontálvármegye területén meghirdettetik.

Miről a vármegye alispánja tudomásvételt valamennyi főszolgabíró járásuk területén és a helyb. polgármester pedig Nagy-Beckerek város területén leendő meghirdetés végett értesíttetni rendeltetnek. — K. m. f. Kiadta: Báró Feilitzsch Berthold, m. aljegyző.